

maghiare. Adunarea a decis să ceară ministrului de comerț Kossuth, să dea o ordinație în înțelesul celor spuse de Ugron.

Ne putem prin urmare aștepta în cel mai scurt timp la o astfel de ordonanță, căci nu degeaba îi Kossuth președintele partidului său.

E puțină speranță, ca în *dieta croată* să se sălășuiască odată pace și bunăînțelegere. Față 'n față își stau partidul Banului Croației cu partidul lui Starcević, cari la ori-ce privilegiu sunt gata de încăerare. La ordinea zilei e acum desbaterea bugetului. În ședința de ieri dep. Starcević a invitat pe Banul să declare, dacă partidul acestuia (a Banului) a primit la alegerile din urmă dela guvern bani sau a încheiat un pact cu guvernul? Banul a răspuns că n'are cunoștință de aceste. Deputații din cele două partide își aruncă întracerea în față fel de fel de vorbe ca „calumniatori“, „mincinoși“ etc. Deputatul Frank simțindu-se atacat se aruncă deodată asupra dep. Lorkovics, ca să-l bată. Ceilalți deputați vreau să-i despartă. În mijlocul unui tumult de nedescris ședința se suspendă.

Deși nu se cunosc încă rezultatele din toate cercurile, în cari s'au făcut *alegeri pentru Duma rusească*, se poate totuși constata, că *majoritatea deputaților alesi aparțin opoziției*. Fără a număra pe deputații din Polonia rusească, — stânga, adică partidele opoziției din care fac parte „cadeții“, progresiștii, social-democrații, social-revoluționarii și cei din partidul muncitorimeii, numără deja 278 mandate. Din 93 cercuri încă nu se cunosc rezultatele. Prin urmare speranțele, pe cari le-a legat guvernul lui Stolypin de noua Dumă, s'au pulberat, căci nu i-a succedat să câștige o majoritate guvernamentală. În ultimul consiliu de ministri ținut în Zarskoje-Selo sub presiunea țarului a fost vorba de o înlocuire a cabinetului actual prin alți membri, cari să se bucure de mai multă încredere la opoziția din viitoarea Dumă. Ministrul-președinte Stolypin și partizanii săi să fi asigurat în acest consiliu pe țarul, că noua Dumă nu va purcede ca cea din trecut, și că s'ar putea face o înțelegere. În urma acestei declarațiuni nu se va face de-ocamdată nici o schimbare în guvernul rusesc.

Din dieta ungară.

În ședința de Mercuri, 20 i. c. n. a dietei d-l dep. Coriolan Brediceanu a interpelat pe ministrul de interne Andrássy în chestiunea nemăpomenitelor abuzuri și încălcării de lege, săvârșite de organele stăpânirii la alegerea de deputat din Bocșa D-l Brediceanu a dovedit într'un lung discurs cu casuri concrete, că gendarmeria trimisă cu mai multe săptămâni înainte în cercul Bocșei n'a apărut libertatea alegerei și n'a susținut ordinea, precum a promis ministrul Andrássy, ci s'a făcut vinovată de cele mai mari nelegiuri, mână 'n mână cu organele administrative. D-l Brediceanu întreabă pe ministrul Andrássy, dacă are știre de cele întâmplate, dacă și-a dat și dânsul consimțământul la abuzurile săvârșite și când are de gând să retragă gendarmeria de pe capul bieților alegători.

Ministrul Andrássy a răspuns în mod provocător și îngâmfat zicând că cele spuse de d-l Brediceanu sunt povești copilărești, că n'are cunoștință de cele întâmplate, dar știe că alegerea a decurs în ordine.

Dep. Brediceanu a luat din nou cuvântul și a protestat înainte de toate contra vorbelor necuviințioase, de care s'a folosit ministrul față de deputații naționaliști, apoi a susținut din nou cele zise de d-sa, provocându-se la autoritățile din cercul Bocșei, la cari s'a făcut arătare despre nelegiurile săvârșite. Răspunsul ministrului nu-l ia la cunoștință.

În ședința de Joi a dietei a luat cuvântul faimosul popă Hock, care a fost și el în ziua alegerii în tabăra lui Weiss, ridicând o mulțime de acuze și scornituri mincinoase contra poporului român. Faimosul și pățimașul popă maghiar și-a uitat că e slujitor la altarul Domnului și ca atare trebuie să propage adevărul și iubirea, iar nu minciuna și ura. Între altele Hock a aruncat în fața poporului român grava acuză, că conspiră împotriva statului ungar, că preoții români află poporul ca să pună jurământ strâmb, că advocații români despoaie poporul fără milă și câte și mai câte altele. Și toate câte le spunea acest »preot« erau primite de către deputații soviniști cu mare bucurie și plăcere, negăsindu-se nici unul dintre ei, nici măcar președintele dietei, care să-l îndrume la ordine și să ia în apărare un popor întreg de 3 milioane în contra unor astorfel de acuze nedrepte și murdare.

În ședința de Vineri s'a ridicat însă dep. român Dr. Stefan C. Popp și a respins cu energia și conștiința omului, care se luptă pentru o cauză dreaptă și sfântă — acuzațiile mizerabile ale năbădăosului popă Hock. »Dacă noi de fapt conspirăm contra statului, dacă noi învățăm poporul nostru să jure strâmb, dacă îl despoiem, a zis d-l Popp, atunci aduceți dovezi, dacă puteți. N'aveți însă dovezi, căci nici un Român n'a fost osândit până azi de trădare de patrie, și nici un preot care să și fi învățat pe parochienii săi să jure strâmb, prin urmare cele spuse de Hock sunt calomnii și minciuni grosolane. Deasemenea din vânt e luată și aceea că »noi fruntașii români de dragul unor mandate sdrențoase jertfim binele poporului«. Noi am venit în parlament să ne facem datoria. Treizeci de ani am fost departe de parlament, v'am lăsat cale liberă și spuneti-mi, ce ați făcut în interesul poporului? E apoi trist, că și

puținele mandate, ce le avem noi Românii, sunt spiai în ochii unora. Mandatele noastre sunt vesinic protestate. Că poporul român mai mult ține la noi, decât la dv., veți vedea când va fi votul universal și când alegerea va fi secretă. Atacurile dv. nu ne vor împede nici-o dată să ne facem datoria. Speră că va veni timpul când ne vom putea înțelege.

În aceeași ședință a vorbit în chestie personală și dep. național român Dr. A. Vaida Voevod. Ioan Hock — a zis Vaida — a repetat azi că eu am mințit când am zis că d-sa mi-a poftit ștreanguri.

Hock: Le-am poftit acelora, cari gravitează în afară.

Vaida: După cele zise de Hock cei cari gravitează în afară, am fi noi toți. Deci cui poștești d-ta ștreang? Nouă?

Hock: N'am zis: ștreang, am zis: fabrică de ștreanguri.

Vajda: Și mai frumos! Vreau numai să constat, că nu eu am mințit, ci a mințit memoria lui Hock. D. Vajda protestează apoi contra acuzelor lui Hock, că deputatul Petrović ar fi zis la Bocșa: »Abia aștept să izbucnească lupta între România și Ungaria, ca să mă pot pune eu însumi în fruntea mișcării« și contra întortocherii, că deputatul Goldiș ar fi declarat, că i-ar plăcea să mai vină odată absolutismul. Ce spune Hock e falsificare. (Presidentul îl îndrumă pe Vajda la ordine și pe urmă îl întrerupe în continuu, nelăsându-l să vorbească). Protestează contra nesfârșitelor acuze la adresa deputaților români. (Strigăte: Deputați români nu există!) Termină zicând, că deputații Goldiș și Petrović vor respinge și în persoană calumniile malițioase și false.

Proiectul de lege al ministrului Apponyi.

Incepem astăzi cu publicarea proiectului de lege al ministrului de culte Apponyi, privitor la raporturile de drept și salariile învățătorescilor la școlile comunale și confesionale. Acest proiect l'a prezentat ministrul Apponyi dietei ungarice în ședința de Joi.

Iată dispozițiunile acestui proiect, care va ajunge deja săptămâna viitoare la desbatere.

Salarul învățătoresc.

§. 1. Învățătorii dela școlile populare comunale și confesionale sunt funcționari publici, iar competențele lor, stabilite prin lege, vin asigurate pe cale administrativă.

§. 2. Salarul fundamental anual al învățătorilor ordinari comunali și confesionali e cel puțin de câte 1200 coroane, în comunele trecute în clasa I. și II., iar în comunele de clasa III. cel puțin de câte 1100 coroane, și în celelalte comune cel puțin de câte 1000 coroane. Onorarul dat pentru instrucția făcută în școlile industriale și comerciale, precum și pentru conducerea școlii economice de repetiție, nu e computat în acest salar fundamental. Învățătorii suplinitori pot să conducă în mod independent o clasă numai cu permisiunea comisiei administrative, și anume, numai în mod provizoriu, și se împartășesc de o remunerație de cel puțin 800 coroane la an. Fiecărui inv. îi mai compete afară de salar, locuință potrivită în natură (cel puțin două

camere, bucătărie, cămară și cele mai necesare localități laterale) și grădina de cel puțin un stert de jugăr, ori apoi echivalentul corăspunzător. În lipsa locuinței compete fiecărui învățător bani de quartir, amăsurat clasei în care se află comuna, iar în comunele cari nu sunt înșirate între cele cu clase, îi compete la an suma de 200 coroane. La școlile cu mai mulți învățători, locuința în natură, eventual banii de quartir pentru învățătorii necesari și învățătoarele nemăritate poate să-i stabilească autoritatea școlară locală cu abateri dela dispozițiile de sus. Dispozițiunile cuprinse în §§-ii 139 și 140 din art. de lege XXXVIII. dela 1868, după cari postul vacant de învățător trebuie îndeplinit în curs de jumătate de an și în timpul acesta are să fie aplicat la școală un învățător suplinitor (candidat de învățător) mai departe, că la moartea învățătorului, văduva și orfanii săi au dreptul la întregul salar și la locuința pe jumătate de an dela moarte; și în fine dispozițiunea din § ul 138 al aceluiași articol de lege, după care învățătorii sunt alesi pe viață, se extinde și asupra învățătorilor aplicați la școlile elementare confesionale.

§. 3. Pentru învățătorii ordinari aplicați la școlile elementare comunale și confesionale, adaosul de etate se stabilește astfel: După 5 ani de serviciu 200 cor., după 10 ani de serviciu 100 coroane, după 15 ani de serviciu 100 coroane, după 20 ani de serviciu 200 cor., după 25 ani de serviciu 200 cor. și după 30 ani de serviciu 200 cor. Acest adaos nu se compută în salarul fundamental. La stabilirea adaosului servește ca îndreptățire timpul de serviciu pe care învățătorul ordinar, provăzut cu diplomă în regulă, l'a împlinit cu neîntrerupere dela ocuparea postului în mod definitiv, cel mult însă dela 1 Octombrie 1893, încoace. Dela intrarea în vigoare a acestei legi apoi, la învățătorii ordinari este a se socoti timpul de serviciu împlinit cu neîntrerupere dela depunerea jurământului proscris în §-ul 33 al legii acesteia și ocuparea postului în mod definitiv. Ca întrerupere justificată a serviciului este a se considera împrejurarea, când învățătorul din cauză de morb, ori din altă cauză, neatărnătoare de el, a fost necesitat să părăsească serviciul ca învățător, și împrejurarea aceasta a adus'o la cunoștința inspectorului regesc de școlile cu ocaziunea îndepărtării sale. Regulamentele susținătorilor de școlile, cu privire la adaosul de serviciu, se creează până acuma, ori în pregătire de a se crea, rămân în valoare, dacă în ele se asigură pentru învățătorii cel puțin atâta cât se cuprinde în §-ul acesta. După intrarea în vigoare a legii prezente fiecare învățător, provăzut cu calificarea legală și corăspunzând condițiilor din lege, se poate bucura de adaosul stabilit. Prin urmare, învățătorii, cari la intrarea în viață a legii acesteia se bucură de primul, ori și de al doilea cuincuenal de câte 100 cor., pe baza §-lui 2 din art. de lege XXVI dela 1893, începând dela intrarea în vigoare a legii acesteia mai primesc ca întregire 100 coroane.

§. 4. Ministrul de culte și instrucțiune publică e îndreptățit să acorde adaose personale de natura salariului și de câte 200 cor. pe sama învățătorilor dela școlile elementare comunale și confesionale, cari în cursul vremii mai lungi și-au câștigat merite speciale, și anume, la pro-

deci mare progres pe terenul instrucțiunii cultivându-se vocea omenească, căreia nici un instrument nu i-se poate asemăna.

Oare, noi învățătorii nu zilnic ne convingem despre necesitatea muzicii în școală? Oare, care dintre învățătorii nu a văzut bucuria de cari erau cuprinși micii școlari când prelegeau o cântare. — Cât de vioi devin ei după o muncă grea urmată de cânt? Cât de veseli frecventează școlarii acelei școlii, unde învățătorul cu zel și dragoste se ocupă și cu muzica. — E de nedescris bucuria micilor școlari în excursiuni, când pot pași pe ritmul unui frumos „Marș“.

Durere, dar nevoiți suntem a recunoaște, că cele mai multe școlile nici azi nu corespund chemării lor în aceasta direcțiune. — Nu, căci a putea progresa pe acest teren se recere zel, muncă și pricepere. Aceste recerinte însă puținii învățători le intrunesc, căci din preparandii absolviți cu puțină pregătire pe terenul muzical, iar după ce absolviți și puținul cel au, îl negleg, prin ce propunerea muzicii li se pare un lucru foarte greu și anevoios.

Poporul nostru e un popor analfabet, pe om nu-l știe judeca după calitățile sale sufletești, fără dă mult pe ceea ce vede și aude. Dacă cineva îi cântă pe plac îl preamărește până în înfinit. Cât

de ușor poate câștiga un învățător, care e bun cântăreț poporul pentru sine și școală, nici închipui nu ne putem!

Noi însine, oare nu ne putem convinge cât de bucurios ascultă părinții cântările școlarelor? — Cerec unul, fie-care învățător aș forma cor cu băieții de școală și să va convinge, cât de cu mare atracție vor fi părinții și toți locuitorii comunei față de școală? Cât de îndesuită va fi biserica în Dumineci și sărbători de credincioși? Prin aceasta am ajuns a putea pune cu o piatră mai mult pe altarul moralității, căci pe mulți i-am atras din crâșmă în biserică.

Propunerea muzicii în școala populară, mulți pedagogi în multe chipuri o pretind. Unii susțin, că muzica eventual cantul în școala populară să se preleagă pur după auz, iar alții prevăd lipsa notelor. Fără îndoială, cântarea după auz, o prelege învățătorul cu școala în o durată mai scurtă, dar roadele ei nu sunt așa multămitoare, ca a cântării preleasă de pe semne. El tare de dorit deci, ca unul fiecare învățător, să propună cât să poate de fundamental notele.

Încât privește materia e de dorit, ca învățătorul să aleagă atari bucăți, cari atât textul cât și melodia să fie de un conținut impunător. Textul să inspire mo-

rală, iubire de patrie și neam, iar melodia să fie dulce.

Cu respect la propunerea muzicii în școala populară avem a observa următoarele reguli:

1. Ca tonurile folosite în cântare să fie curate, căci dacă băieții vor folosi tonuri false, cu greu vom ajunge ținta ce urmăim.

2. Să progresăm treptat dela ușor la greu, dela cunoscut la necunoscut, dela simplu la complex.

3. Să nu forțăm băieții la darea tonurilor ce nu le ajung, căci prin aceasta ușor le putem strica.

4. Să fim cu mare atențiune la aerul din sală, ca acela sub durata cântului să fie curat, lipsit de pulvere.

5. În timpul iernei să nu concedem băieților, ca imediat după cântare să iasă în răceală, căci în atari cazuri ușor își strică tonul.

6. Învățătorul să aibă deocateritate de a conduce cântarea. În conducerea cântării, învățătorul să se folosească de instrument, căci prin aceasta de-o parte se cruță pe sine, iar de altă parte tonurile date de instrument sunt cu mult mai agere și mai perfecte. În cazul acesta Diesterweg zice: »Dacă învățătorul are pian e

bine, dacă are organe mici e mai bine, dacă știe folosi vioina e mai bine«.

Observând cele mai sus înșirate, încheiu cu cuvintele distinsului pedagog Garamszeghi (Lubrich), care zice: »În tot locul să sune cântecul: lângă vatra familiară și în școală, să nobilitează, să sfințească totul; rugăciune și vorbă, muncă și repaus, sărbătoare și ospăț, bucurie și durere. Astfel va deveni propunerea cântului formator de spirit și caracter și așa puterea lui Jarmatoare și afară de școală a viața poporului să va înădăcina«.

Cacova, în Ianuar 1907.

Aug. Ocean.

Din pricina dragostei...

De Radu Baltag.

Odaia era plină de zgomotul trosnelor din sobă. Afară ninge și era frig. Vântul hoinărea pe stradă scotând urlete prelungi, sfârșite print'un suspin. În casă căldura ne era cu atât mai dragă, cu cât ne era cu puțință să vedem flăcările lângă butucul din cămin, ca niște limbi ascuțite.

Venise vorba de patimile omenești și am ajuns la crimă. Ștefan Răuceanu is-

punerea comisiei administrative și a inspectorului regesc de școli, în cadrele sumei trecute în bugetul de stat spre acest scop.

§. 5. Salariul învățătorului poate să fie format, conform uzului de până acum, din bani și din naturale, ori din venitele pământului dat în folosință, însă cu restrângerea trecută în §-ul 7 și 8.

§. 6. Salariul în bani gata susținătorului de școală este dator a-l plăti învățătorului în rate lunare, ori apoi pe câte 3 luni, însă totdeauna înainte.

§. 7. Plătirea unei părți a salariului învățătoresc în naturale se conde numai sub condiționea, ca aceste naturale să le așeze susținătorul de școală, fără întreprinderea învățătorului, și să le predea învățătorului în cantitatea stabilită mai înainte, astfel însă, ca ultima rată din competența anuală să i se predea cel mult la finea lunii Noiembrie. Dacă susținătorul de școală nu predă învățătorului naturalele în modul acum stabilit, ori apoi calitatea mijloacelor a recoltei nu e corăspunzătoare, în loc de naturale învățătorul are să primească în bani gata valoarea lor.

§. 8. Echivalentul în bani pentru folosirea pământurilor școlare, cari formează întreaga venituri învățătoresci, fără a se computa aci locuința și grădina, trebuie să fie stabilite separat pentru fiecare post de învățător. Ca bază la stabilirea serveste, subtrăgându-se toate dările, arându care se plătește în comună pentru imobile de asemenea categorie, adăugându-se apoi valoarea în bani a serviciilor pe cari le face cumva locuitorii (credincioșii) din comună în jurul cultivării pământurilor școlare. Pentru fiecare comună trebuie în urmă stabilit echivalentul în bani a naturalelor (emolumente, lemne, etc.), pe cari le primește învățătorul, luându-se prețul mediu din cei trei ani din urmă (1904—1906). În contra stabilirii, partea interesată poate reclama 30 de zile la comisiunea administrativă, iar în contra hotărârii acesteia, ținându-se în vedere dispozițiunile art. de lege XXVI. din 1896, se poate ridica plângere la judecătoria reg. ung. administrativă. Stabilirile făcute deja pe baza art. de lege XXVI. din 1893, întru cât învățătorul primește ajutor de stat (întregire de salariu) pe baza aceluia, rămân neatînse.

§. 9. În viitor la școlile elementare populare se vor institui numai posturi de învățători ordinari pentru împlinirea afacerilor învățătoresci în mod independent, iar posturile de învățători pot fi ocupate numai de persoane provăzute cu diplomă valabilă învățătorescă. La posturile de învățători ordinari, cu excepția dispozițiilor provizorii, cari sunt de luat în cazurile înscrise în §-ul 29, în §-ul 139 din art. de lege XXXVIII. anul 1868, și în §-ul 2. al legii acesteia, învățători suplinitori nu pot fi aplicați.

§. 10. Susținătorii de școli sunt dator să poarte evidență despre salariile învățătoresci pentru fiecare învățător separat. Pe baza acestora, sumele restante, fie la plângerea învățătorului, fie la arătarea făcută din oficiu, vin încasate pe cale administrativă dela debitorii singuratici. Modalitățile execuțiunii le stabilește pe calea ordonanțelor ministrul de culte și instrucțiune publică, în înțelegere cu ministrul de interne și de finanțe.

§. 11. Dacă învățătorul dela școala

confesională face, pe baza §-ului 141 din art. de lege XXXVIII dela 1868 și serviciul de cantor, la stabilirea salariului învățătoresc, ținându-se în vedere salariul cel mai mic din §-ul 2 al legii acesteia, competențele sale ca învățător și cantor luate împreună formează salariul învățătoresc, care astfel împreună socotit ca salariu de învățător și de cantor, vine luat în considerație și la îndreptățirea învățătorului cu privire la pensie.

Ajutorul de stat.

§. 12. Susținătorii de școli dela școlile elementare populare, comunale și confessionale, sunt dator să stabilească competențele învățătorilor ordinari aplicați în școlile lor în trei ani socotiți dela intrarea în vigoare a legii acesteia, adevă până la 30 Iunie 1910, asigurând un salariu minimal cel puțin la suma precisată în §-ii 2 și 3 ai legii acesteia. Întru cât însă în urma sărăciei lor, prevăzută în §-ul 15, nu sunt în stare să o facă aceasta, sunt dator cel mult până la 30 Septembrie 1910 să ceară ajutor de stat după modalitățile mai jos înscrise, dela ministrul de culte și instrucțiune publică. Rugarea comunei, care n'a folosit încă cele 5% acordate de art. de lege XXXVIII din 1868, §-ul 35, și nu le-a repartizat pe locuitori, nu poate fi luată în pertractare. Ajutorul acesta pot să-l ceară susținătorii de școli ori când după intrarea legii acesteia în vigoare, cu privire la ori-care învățător care împlineste condițiunile stabilite în legea aceasta. Școli existente, dacă susținătorii lor n'au reclamat ajutorul de stat în termenul prescripționat, pot să-l ceară mai târziu numai în cazul, dacă situația lor materială s'a schimbat în cursul vremii și aceasta se poate dovedi pe calea procedurii din §-ul 15. În pomeniții trei ani de tranziție susținătorii de școli au să asigure pe seama învățătorilor dela școlile lor numai competențele determinate în articolul de lege XXVI din anul 1893, iar în scopul întregirii acestora li-se lasă în folosință până la 30 Septembrie 1910 ajutoarele de stat acordate până la 30 Iunie 1907. Asemnarea ajutorului de stat se face și în cazul acesta după modalitățile din §-ul 32 al legii acesteia. Dispozițiile legii acesteia însă cu excepția §-urilor 2, 3 și 20, se estind și asupra școlilor acestora. Ajutor nou de stat se acordă sub acest timp de tranziție numai ca întregire a competențelor stabilite în legea prezentă și pentru învățători aplicați la astfel de școli, cari corăspund tuturor condițiilor legii acesteia.

(Va urma).

Congresul nostru.

VII.

Tot de partea referitoare la *programa școlii primare* să țin și următoarele întrebări:

1. — Ce rezultate a dat *grădina școlară*?
2. — Cum să predă *agricultura* în cursul primar?
3. — Ce rezultate a dat *lucru manual* în școala de băieți?
4. — Cari ar fi mijloacele pentru dezvoltarea *lucrului de mână la fete*, mai ales pentru lucrurile naționale?

prăvise tocmai de povestit amănuntele unui asasinat, pe care-l anchetase el încă de pe când era judecător de instrucție. Și după ce-l ascultărilor înfiorați de luare aminte, se lăși printre noi o liniște adâncă.

Grigore Ogireanu, însă omul cu suflet de Hristos, un sfânt fără de prihană, o rupse cu graiul său dulce și pătrunzător:

— Vă dați voi seamă de ce e o crimă, dragii mei? De sigur că da! Dar nu ca mine, care mă cutremur când mă gândesc la ucideri. Să omori un semen al tău! Să amorțești dintr'odată ori-ce mișcare în el! Să faci gură să nu mai vorbească, ochi să nu mai vadă, urechi să nu mai audă, picioare să nu mai umble, mâni să nu mai lucreze! Să spulberă ca pe un scrum de țigară gânduri, visuri, milă, răutate!... Și mai ales, să stingi expresia vieții dintr'un chip ca al tău!...

Și cu ce se ucide? Cu cele două mâni, unelte mici și mărețe, creatoare și distrugătoare. Da, cu cele zece degete cari clădesc palate, cetăți uriașe și vârstă în urechea acului. Oh, mâinile noastre par a avea o viață a lor, însuflețire proprie.

Îți stă un om în față, mândru, falnic, plin de vigoare. Te uita în ochii lui, îi ascultă glasul și el pe al tău, știi bine că în creierii lui, colo, în dosul frunții, trăește tot ce poate fi: cerul, soarele, luna, gânduri de dragoste și de ură. Ei bine o clipă,

o singură clipă, cât ai spune *da* numai, îți este de ajuns să-i implăni un cuțit în inimă ori să-i gonești un glonț în cap. Și atunci, îl vezi pe acela, care chiar cu un minut înainte te auzea și te înțelegea, prăbușindu-se la pământ, la fel cu o piatră, cu o coajă de portocală, cu o bucată de lemn.

Zadarnice-ți vor fi pe urmă părerile de rău! Zadarnic vei striga, îl vei scutura: nici un cuvânt nu vei mai putea scoate din buzele lui învinete. Și cu capul strâns în mâni îți vei spune că de-ai fi Croesus și de ai vrea să dai toată sumedenia ta de aur ca să vezi clipind încă odată din ochi cadavrul ce-ți zace la picioare, el tot nemișcat ar rămâne. Ai ucis, ai ucis! Ai năruit un infinit, universul cu toate minunile lui...

Eu unul, vă asigur, că n'ași ucide, de mi-s'ar întâmpla ori-ce. Mai mult încă: mulțumesc lui Dumnezeu că m'a scăpat până acum de așa privesc și-l rog să mă scape și de acm înainte. N'am văzut cum se oamoață și nici c'ași vrea să văd. Oh, nu!...

— Is toate drepte câte le-a zis Ogireanu, începu Barbu Ionescu. Dar fiindcă el mărturisește că n'a văzut nici odată cum un om omoară pe altul, vă voi povesti eu cum fiind copil încă, am fost martorul unei crime înfricoșate.

5. — Ce aveți de zis relativ la *escursiunile școlare*?

Legea pretinde ca fie-care școală să aibă *grădina școlară*. Aceasta e menită pentru trebuințele învățătorului și parte pentru practicarea rațională a economiei. Aici trebuie să vadă copilul în mod practic ceea-ce în școală i să propune teoretice.

Pentru-ca în grădina școlară să se poată arăta cum trebuie să se cultive rațional *pământul, pomăritul și legumăritul*, trebuie să fie de cel puțin 400 stânjini □. Atâta pretinde legea deși pentru o adevărată *economie și agricultură* nu e suficientă.

Grădina școlară să socotește ca a-daus, dar nu e iertat să fie computată în plata învățătorului, — precum să obișnuiește în multe locuri.

Oa omul să-i poată trage ceva folos, trebuie să fie bine înohisă, dar nu lăsată în voia întâmplării, precum să întâmplă în cele mai multe locuri. Astfel de grădini, mai bine ar lipsi, căci în modul și starea aceea sunt numai blam atât pentru învățător cât și pentru senatele școlastice. E frumos de ex. la Sași, unde pe lângă grădinile școlare mai sunt și grădini comunale în cari se cultivă tot felul de sămănături și cereale agricole, dinpreună cu toate plantele și legumele cari formează nutreământul oamenilor și a animalelor. De acestea am avea și noi lipsă.

Ceva început se vede cei drept și la noi mai ales unde să fac comasări, trebuie să se aleagă un teritor de un jug. □ pentru *grădina școlară*. Teritoriul acesta să folosească exclusiv numai pentru pomărit, nu și pentru cealaltă parte a agriculturii și economiei raționale. De cele mai multe ori și teritoriul acesta în loc să fie sol bun și productiv e cel mai netrebnic, — care pe lângă munca cea mai costisitoare nu produce nimic. Și în modul acesta nu să poate ajuta nici pomăritul, nici economia și nici agricultura.

Tot în programa școlii primare ar trebui băgat și *lucrul manual*. Acesta e merit pentru băieți și formează *industria casnică*. Insuși el constă din pregătirea obiectelor de *nuiete, paie, pipirig, papură și spețează*. Adevărat dar că dacă mai e ceva neglijat în școala noastră, apoi acesta e la culme. Nimic nu să aude sau vede din vre-o parte, că doar s'ar fi făcut ceva început în direcțiunea aceasta. Ba chiar în instituturile noastre pregătitoare, dacă i s'a dat când — ca ceva atențiune, c'am l'a părăsit cu totul. Lipsa lui e mare. Țăranul ar avea mare folos din acesta. Cel puțin dacă n'ar lucra pentru câștig, bărâmi pe sama lui, ori ca să zicem așa din plăcere sau distracție.

Cum s'ar putea lecu acest neajuns, însumi nu-mi pot da samă. Mai ales că mulți dintre țărani, ba chiar și dintre frații

învățători, judecă *lucrul manual* ca ceva *dejositor*. — Singurul remediu cel puțin după mine ar fi înființarea unor cursuri în timpul lunilor de vară în cari să se pună pond mare pe acest ram. Așa-dar deși întrebarea sună despre rezultate, noi tocmai despre nerezultate putem vorbi numai.

În legătură cu lucrul manual al băieților, stă lucrul *de mână al fetițelor*. Aceasta încă ar trebui să-l prețuim mai mult. Trebuie să-i dăm mai mare atențiune, după ce în legătură cu el ne stă *portul nostru național*. Iar conservarea acestuia e de lipsă fiind-o la trăimea Românului: *limba, legea și obiceiurile* după cari să poate judeca neamul nostru de popor autohton, noi mai adaugem și *portul*. Și mai ales pitorescul nostru port, care azi e admirat și de cei mai depărtați străini, cari încep a comanda din cusăturile și țesăturile Româncei noastre și pe cari avându-le le judecă și prețuiesc ca cele mai scumpe odoară. Nu putem decât mulțumi și a fi în mare parte recunoscători d-lui *Dumitru Comșa*, prof. la seminarul din Sibiu, care mult a oșosit și jerfit până a adunat vre-o cele 250 de modele, formând albumul cel mare și artistic, care pentru noi Români e cea mai însemnată notă de recomandare în străinătate. Cu deosebit respect suntem apoi față de *d-șoara Cosma*, care imitând faptul d-lui *Cosma* a alcătuit alt album — cei drept în mic — dar fiind aranjat de o femeie, e aranjat cu mai mult gust și executat cu mai multă artă.

Acestea două albume, cari conțin cele mai frumoase perle ale portului nostru, adunate din toate colțurile Ardealului, contribuiesc mult la susținerea, conservarea, înfrumusețarea și împodobirea și pe viitor a frumosului nostru port. Noi oamenii cărturari, cari încă n'avem aceste cărți de artă încă nu ne cunoaștem portul și nu știm preții dexteritatea și agilitatea mânușii ce o are femeia țăranelor noastre, și dacă vederea acestor scumpe și atât de fermecătoare pentru noi, care ce efect vor avea puse în vederea țărâncușii noastre?! Numai văzându-le acestea își va ști preții lucrul mâinilor sale, desprețuind sdranțele jupânului Șmecu.

Presupun lucrurile acestea numai după *succesul* ce l'am avut fusum, nu cu albumurile acestea fără numai cu covertele revistei — „*Lucafărul*” — din anul 1906. Iar oă acest succes s'ar potența în raportul ce există între aceasta revistă și albumurile mai sus amintite nu mai încape nici o îndoială.

Rezultatul acesta să poate ajunge nu atât cu fetițele din școala ordinară fără mai mult cu cele de repetiție, cari au și mai multă vreme. Dexteritate și pricepere în direcțiunea aceasta, dela învățător nu să cere nimic. Cel mult, nițel gust în

Să vă spun eu cum l'am zărit pe om ucizând pe om, fără milă, fără cruțare. Și nu numai că l'a ucis, dar l'a svărcolit într'o agonie atroce, l'a înebunit înainte de a-l omori, l'a înebunit de spaima pe care și-o dă gândul că-ți vezi sfârșitul cu ochii, având încă vremea să cugeți, să simți.

Iată, ce a povestit Barbu:

»Eram numai de paisprezece ani pe atunci și învățam la un liceu din București. Tată-meu era administratorul fabricii de spirit din Părghenii de jos și locuia singur la povarnă. Mama împreună cu noi copii ședeam în oraș.

Dar pe timpul vacanțiilor mari ne-am dus cu toții la țară, ca să petrecem cele câteva luni de vară cu tata.

Locuința noastră era în chiar curtea fabricii. Fabrica era așezată ca la vre-o trei chilometre departe de sat, în mijlocul câmpiilor ocrotite de cerul albastru, ca de un cearșaf imens, pe care strălucea soarele arzător ca un singur nasture de aur.

Parcă văd încă uriașă clădire cu ferestre nenumărate, înconjurată de zeci de căsuțe mari și mici, de rezervoare roși și albastre. Fabrica privea drept la șoseaua colbită asupra căreia praful se ridica în nori, scormonit cât era ziua de mare de căruțe, de care cu boi și de drumeții ce întrau în sat. Dincol de drum se așternea câmpia cu holdele-i de grâu și mai departe,

perdută aproape în zare, o moară albă cu acoperișul de stuh, își arăta chipul ca o văduvă tristă și singuratecă.

Curtea fabricii era despărțită în două. Cea dintâi, îngrădită cu zăbrele de brad, ocrotea povarna în care ziua și noaptea duduiau mașinile, de credea că se cutremură pământul. Curtea mai cuprindea magaziiile de spirit, locuințele personalului, hambarele de porumb și de orz, și mai la o parte dogăria, din care eșeau ciocănituri neîncetate și frânturi de cântece ungurești.

Cea de a doua curte, era cu mult mai întinsă. Pe ea erau clădite într'un șir luna grajdurile boilor. Incolo nimic nu stânjeneg largul cuprins: dar hornul înalt și zidit din cărămizi, privea înfruntat din hotarul celor două curți, ca un uriaș cu luleaua veșnic în gură, pufăind fără încetare nori negri de fum.

Curtea din fund era înconjurată de uluci foarte înalte, spoite cu păcură. Dar ca s'ajungi în fundul ei, era cale de făcut nu glumă. O porțiță tăiată în gard era singura ieșire. Și cum trecea afară, dădea de o câmpie nemărginită, tăiată pe o porțiune lată de Argeșul bătrân și măniat ce-și ducea apele la vale cu mare șgomot. Râul nu era departe de fabrică: cam la vre-o două sute de metri de ulucile din fund. El îmi părea atât de măreț și undele-i făceau atâta gălăgie încât mă temeam ca

aranjarea colorilor. De altfel rafinaria țărâncii noastre e mare. Supraveghierea însă nu strică. Acesta ar fi și cel mai eficace mijloc de-a face și școala plăcută, — având și rezultate reale, — ajungându-se și realizându-se mai multe scopuri odată.

De dorit ar fi dar ca aceste albume, să nu lipsească din nici o școală românească, indiferent dacă la școala aceea e aplicat învățător sau învățătoare. Succesele sunt aceiași.

De mare folos sunt și *escursiunile școlare*. Acestea sunt de dorit să fie cât mai dese, mai ales toamna și primăvara, — parte din distracție, parte pentru admirarea și frumusețea naturii în legătură cu atotputernicia lui Dumnezeu, parte pentru ușurătatea materialului din obiectele de învățământ, cari formează *științele naturale*. În special ar fi istoria naturală cu *zoologia, botanica, mineralogia, fizica, geologia și geografia fizică*. Tot cu ocaziunea aceasta să pot arăta copiilor diferite jocuri, din cari încă să pot câștiga mari experiențe despre individualitatea elevilor. Să pot face probe cu cântările lumesti și biseroiești, cari în liber, au cu totul alt farmec, decât între pereții școlii. Va să zică din *escursiunile școlare* încă să pot trage mari foloase. Bine înțeles, dacă ele să fac urmărind măcar un scop din cele indicate.

Morlaca, la 18 Faur 1907.

Traian Șuteu,
Inv. dirig.

ȘTIRILE ZILEI.

— 15 Februarie v.

Serata tinerimei române din Budapesta Ni-se comunică din Budapesta: La serata tinerimei din Budapesta se fac frumoase pregătiri și ea promise a fi una din cele mai succese. Toate forțele tinere s'au grupat cu entuziasm, ca să studieze balada dramatică »Constantin Brancoveanu« pentru cor, soli cu accomp. de orchestră a neîntrecutului nostru compozitor. I. Mureșianu. Am aflat, că la dorința elevului său Dr. Leonida Domide, care îi va dirigi compoziția, iubitul nostru măestru va veni să asiste la ultimele repetiții a grandioasei sale opere, care va fi un *eveniment muzical* spre bucuria și fala noastră a tuturor. Balada e alcătuită pentru voci bărbătești și un grup de patruzeci de tineri, toți cântăreți buni o vor executa, acompaniați de orchestra militară. Solurile sunt împărțite la cântăreții de forță și astfel sara din 9 Martie ne promise din toate punctele de vedere o deosebită plăcere muzicală.

...Sala elegantă de la Royal unde au promovat arta muzicală mari artiști din lume, va răsună de cântări românești, cari vor da dovadă despre fondul artistic al spiritului românesc.... Ear în noi va tresări sentimentul iubirii de neam, când Constantin Brancoveanu, din baladă, va striga în urechile tuturor: »Facă Dumnezeu ce-a vrea și pe toți de ni-ați tăia, nu mă las, nu mă las de legea mea«... N. B.

nu cumva să se reverse odată peste malurile lui drepte ca un părete și foarte înalte.

Și tocmai florii Argeșului mă atrăgeau. În serile luminoase și calde de vară, aveam obiceiul să mă strecoar de lângă părinți, să trec de curtea dintâi, în care văzduhul miroase a porumb copt, și de cea de a doua, peste care se întindea într'un strat nevăzut mirosul de bălăgar, ca să ies prin porțița din fund, afară în câmpie.

Și ce înfățișare minunată aveam în fața ochilor! Înainte, tot înainte se alungau câmpiile sub razele galbene de lună. O pată neagră întuneca zarea: era o pădure de stejari. Și înaintea mea, aproape de tot, Argeșul se strecura între cele două maluri ca o fâșie de mătase albă, cu fluturi de argint. Dar înaintând pe șes, fâșia se făcea tot mai lată și mai adâncită: iar când mă opream pe malurile răpoase și priveam în jos, m'apuca amețea: răul se ducea posomorât la vale gonindu-și valurile cu furie și șuerând cu putere, ca într'un războiu cu dușmani nevăzuți.

Dar ce adânc era în acele locuri! Vorbeau țărani de ochiurile-î tainice și de îngrozitoarea-i răpeziciune, cu ochii holbați de spaimă. Câți inși nu se înecaseră în dosul fabricii, și oameni cari înotau ca peștii. Dar vezi d-ta, cu Argeșul nu se pune nimeni. Așa furios cum e, a fost el

Comitetul despărțământului Brașov al »Asociațiunii« a reorganizat Duminecă în 11 Faur v. a. c. agentura comunală din Ghimbav, constituindu-se comitetul în modul următor: preș. Ios. Comanescu jun., paroch; secretar și bibliotecar D. Marcu, învățător; cassar I. Gălcă, econom; controlor Vas. Marcu iun., măestru. Cu această ocaziune d-l A. Boldor a ținut o prelegere foarte interesantă și pe înțelesul tuturor arătând cu skioptikonul scene din viața lui Cristos și alte tablouri geografice și istorice; iar d-l Bogdan, secretarul desp. a vorbit despre munca cinstită și despre cruțare, combătând risipa și luxul (mândria) ce începe a copleși poporul nostru de la țară; a vorbit apoi despre influința desastroasă a beuturilor spirituoase arătând cu exemple scoase din viață efectele nimicitoare ce le are acest flagel asupra organismului omeneș.

O pară distincțiune. Măestru italian Pietro Mascagni, care a dirijat 2 concerte în București, a fost primit Luni la palat în audiență de regele Carol. Suveranul i-a atârnat personal cordonul de comandor al ordinului »Coroana României«, pe care marele compozitor l'a și purtat eri seară la concertul de la Ateneu.

Necroloage. În comuna Peștera a încetat din viață Luni *Iosif Cojan*, paroch pensionat, asesor în scaunul protopresbiteral, membru al reprezentanței comunale și prin ani îndelungați fost membru în mai multe corporațiuni bisericesti și politice locale, în al 58-lea an al etății. Inmormântarea va avea loc astăzi Joi, în cimitirul bisericii gr. or. din Peștera.

— În Satulung a încetat din viață Luni *Ioan Păltănia*, proprietar în etate de 76 ani. Inmormântarea se va face Joi în 15/28 Febr. 1907 la oarele 12 din zi în cimitirul bisericii sf. Archangelii din Satulung.

Odihnească în pace.

Moartea unui vestit artist german. Membrul teatrului curții din Viena, artistul *Iosif Lewinsky* a încetat din viață eri în Viena. Lewinsky a aparținut teatrului curții începând de la anul 1858.

O serbare. Din Someș-Odorheiu ni-se scrie: Ziua de »Trei Ierarhi« ne-a revenit anul acesta cu vechia-i solemnitate, care acum de câțiva vreme, se cam dase uitări. Vrednicul și venerabilul bărbat d-l *Vasiliu Mica* și-a serbat odată ziua onomastică după vechile date bune românești. Ce mă îndeamnă să dau publicității această scenă intimă familiară este faptul, că de data aceasta caracterul familiar al serbării s'a unit, așa putea zice mai că s'a schimbat în caracter cultural, în urma unui eveniment, care a dominat apoi întreaga serbare. E vorba de *omagiu* ce l'a adus școala română din loc patronului său vrednic, d-lui *Vasiliu Mica*. Puțin înainte de începutul mesei, când sala era plină de oaspeți (nu mai puțin de 60) aproape toți membri ai familiei — așa cea mare a sălii se deschide în tactul marșului »Drum bun drum bun« cânta pe două voci de băieții și fetițele de școală, sub conducerea zelosului învățător, după care un *Trio* neașteptat, surprinzător, atrage atențiunea încordată a tuturor celor prezenți spre mititei de la ușe. Dintre școlari se alege unul, mai apoi altul și în urma un al treilea, cari pe rând în versuri frumoase de

întotdeauna; nici mândrul soare nu-i descreștește fruntea.

Pe marginile râului se deslușea o potecă crăpată de secetă și pe jumătate acoperită cu iarbă. Poteca ceea ducea în sat, în susul apei și la drum, în josul ei. Dar nu prea umbra lumea pe dânsa, căci făcea prea mare ocol.

Intr'o zi, niște grajduri de-ale fabricii amenințând să se dărâme, tata porunci ca bărnele putrede să fie scoase din curte și duse pe malul râului, ca să nu încurce locul. Odată cu acele grinzi a fost luat și un capac de șopron, un fel de cutie pătrată de scânduri, cum sunt ferestrele de pod.

Bucuria nu mi-a fost mică, când într'o sară făcându-mi plimbarea de-alungul Argeșului, am dat acolo de acea cutie. Numai decât am intrat într'ansa și privind afară, am avut părerea, că sunt într'un vapor care mă leagănă pe mări ne-cunoscute. Imaginația de copil romantic îmi era mai ales atârțată de priveliștea ce mi-o ofereau apele muginde, sub sclipirea rece a lunii; iar zgomotul ce-l făceau undele lovindu-se de țărnișurile răpoase, mușcând din ele, erau pentru mine isbiturile valurilor de păreții vaporului.

(„Revista Idealistă“)

(Va urma)

ocazie, compuse anume în metru ușor, popular urează patronului, părintelui, conducătorului ani mulți și fericiți. Vor fi stors poate glasurile aceste fragede, pline de încredere fiască față de patronul lor, pe care îl roagă să nu-i părăsească, să le aibe grija și pe mai departe, vor fi stors, zic, admirația multora din cei prezenți și au deșteptat poate multe gânduri și propusuri bune. Scena s'a terminat cu un »Cântec de iarnă« executat de asemenea pe 2 voci cu multă precieune, iar mai apoi, băieții au fost ospătați și dăruiți, rămânând ca acum oaspeții să-și aducă urările lor vrednicului cap al familiei. Dar impresia mititeilor nu li-s'a șters din minte și nici nu li-se va șterge curând. A. F.

Cununii. Domnul Ștefan I. Dobreanu comersant în Zărnești și d-șoara Elisabeta Ir. Muscan din Tohanul vechiu își vor serba cununia lor religioasă Duminecă în 3 Martie st. n. a. c. în biserica sf. Nicolae din Zărnești.

— Ioana Coruțiu și Ioan Sângeorzan ne anunță cununial or, care se va celebra în 7 Martie st. n. a. c. la 3 oare p. m. în biserica gr. cat. din Maieru. Maieru—Feldru.

Dela corporațiunea meseriașilor. Primim spre publicare următoarele: Toate calfele (sodali), cari stau în lucru la meseriași brașoveni supuși la dovedirea capacității sunt invitați a se presenta la adunarea, care se va ținea pentru scopul alegerii membrilor sodali în comisiunea de împăciuire, pe Duminecă în 10 Martie st. n. dela 9 oare înainte de prânz până la 4 oare după prânz în lucrătorea cea mare a școlii de sculptură. Cei îndreptățiți la alegere, își pot cere biletele de adeverire în fiecare zi dela 8 oare până la 11 oare în oficiul corporațiunei de meserii, strada Porții 72, catul II al școlii reg. ung. de meserii. — Adnotare: 1. În comisia de împăciuire se aleg 30 membrii ordinari și 10 membrii suplenți. 2. Votarea se poate efectui numai cu lista dată de oficiu, în care listă se poate șterge sau adăuga după plăcere. Brașov, 20 Februarie 1907. *Dózsa János*, comisariul autorității industriale.

— Se aduce la cunoștința membrilor Corporațiunei meseriașilor din Brașov, cumcă *banchetul* ce avea să se țină în Dumineca asta (3 Martie st. n. c.) s'a amânat — din cauză neprevăzută — pe Dumineca viitoare (11 Martie n.) la oarele 8 seara, în sala dela »Gewerbeverein«. Este de dorit — și se invită prin aceasta — că pe lângă membrii români ai Corporațiunei să ia parte toți binevoitorii și sprijinitorii acestei Corporațiuni.

Bătăia lui Dumnezeu. Țăranul ungar Varga János din Kaposvar și-a vândut zilele trecute o păreche de boi cu 960 cor. grijindu-și banii într'un saltar al mesei. Vecinul său Gál Ferencz, având cunoștință de acești bani, voia să pună cu orice preț mâna pe ei. A tot pândit pe vecinul său până când acesta împreună cu cei din casă se duse alaltăeri din sat la o rudă, lăsând în casă numai pe o fetiță de 6 ani. Acest moment părî lui Gál binevenit ca să fure banii și intrând în casa vecinului, puse mâna pe banii ascunși. Pentruca însă fetița rămasă acasă, să nu-l tradeze, își puse în gând s'o spânzure. Spre scopul acesta legase de grinda casei o funie și spuse fetei ca așa »din joc« să-și vâre capu în laț. Fetita, pe somne, nu înțelesese »jucăria« lui Gál și îl rugă să-i arate cum să-și vâre capu în laț. Gál se urcă îndată pe un scaun și-și vâri capu în laț. În același timp îi lunecă scaunul de sub picioare și Gál rămase spânzurat de funie. Fetita se sperie și fugi în uliță strigând în gura mare. Venind vecinii, găsiră pe Gál deja mort. Fata le povesti plângând cele întâmplate. În buzunarele lui Gál se găsiră banii furați.

Act de recunoștință. Suntem rugați a da loc următoarelor rânduri: Comitetul »Reuniunei femeilor române pentru ajutoarea și înfrumusețarea sfinteii biserici din Brașovul-vechiu« în ședința sa ținută Duminecă în 14/24 Februarie a. c. a pus baza procurării unui »Epitaf« pentru biserica noastră a »Sfinteii Adormiri« în locul celui vechiu, a căreia pictură abia se mai poate distinge din cauza vechimei. În scopul acesta a luat la plăcută cunoștință ofertul stimatei doamne *Elena I. Sabadeanu*, neobosita »Patroană« și binefăcătoare în suma de 25 cor., precum și ofertul secretarului *Dumitru Jaliu* în sumă de 4 cor.

Cu plăcere mă achit de acest obligământ moral și totodată rog pe marimimoșii donatori de a primi cele mai călduroase mulțămiri. Brașov, 26 Febr. n. 1907. Maria Ios. *Maximilian*, presidenta reuniunei.

Moartea unui renegeat. Unul din cetitorii foaiei noastre ne scrie: »Vă încunoș-

tiințez că renegeatul Prekup Lászlo din Băiești, care a batjocurit în »Nept. Lajia« preoțimea și dăscălimea română și a căruia biografie adevărată s'a publicat în nr. 30 al »Gazetei« din a. c., a încetat din viață în 19 Februarie a. c. în spitalul din Deva — și așa n'avu noroc s'ajungă pe baza »meritelor«, vr'un »tanfelügyelő« ori chiar deputat dietal, ca Burgya Szilárd și alții, a căror părinți încă au fost țărani și niște păstori săraci la comună....

Reuniunea săsească de cântări din Brașov »Kronstädter Männergesangverein« aranjază Sâmbătă seara un concert la mese întinse în sala Redutei sub conducerea d-lui dirigent Paul Richter și cu concursul d-șoarei Bretz cu următorul program: N. W. Gade: 1) Frühlingsbotschaft (cor mixt cu acompaniament de pian). 2) două coruri de bărbați: »Morgen im Walde« și »Elfenglocken im Walde«. 3) trei cântări solo: »Die Lotosblume«, »Frühlingstraum« și »Mut«. 4) »Ich un du« (soloquartet) »Nun bin ich einmal frey« (terțet) și »Frisch auf ihr Klosterbrüder mein« (cvintet). 5) Trei coruri de bărbați: »Eine Bauernhochzeit«, »Vogel, flieg weiter« și »Heute ist heut«. 6) »Salamis« cor de bărbați cu solo.

Convocare. Reuniunea femeilor rom. gr. cat. din Făgăraș și jur își va ținea adunarea generală ordinară Duminecă în 10 Martie n. a. c. la oarele 3 p. m. în casele d-nei presidente. La această adunare se invită a participa p. t. d-nele membre d-nii bărbați de conziliu precum și alți binevoitori. Obiectele: 1) Deschiderea ședinței prin președ. 2) Constatarea celor prezenți. 3) Inscierea membrilor nouă. 4) Raportul comitetului și a casierei. 5) Cenzurarea acestor rapoarte. 6) Alegerea comitetului, biroului și a bărbaților de conziliu conform §-ului XIII din statut. 7) Eventuale propuneri. 8) Inchiderea ședinței. Făgăraș, 24 Februarie 1907. *Elisabeta P. Popp*, presidentă; *A. Stroia*, secretar.

Cele mai mari produse de sfeclă pentru nutreț. Au trecut vremurile când țărânul era mulțumit dacă ducea în șură un număr mare de sfeclă. Astăzi știe și cel mai mic econom, că valoarea sfeclei de nutreț nu constă în aceea, ca să umpli pântecul vitei, ci lucru principal este: cât de nutritoare este sfeclă? Pentru a produce sfeclă nutritoare trebuie sfeclă de sămânță să aibă greutate cel puțin de 4—6 chile, și căutată cu mare îngrijire pe cale chimică, cât de nutritoare este. Afară de firma Edmund Mauthner c. și r. liferant de semințe al curții în Budapesta nu există până astăzi nici o firmă, care să pună în vânzare astfel de sămânță de sfeclă. Aceste semințe de sfeclă sunt și *impregnate*, din care cauză răsar mai curând și resistă insectelor. Se recomandă a sămăna numai sămânță impregnată, care poartă ca marcă steaua lui Mauthner. Diferența cea mică de preț se rebonefică însutit prin produsul bogat.

A bea surrogat în loc de cafea veritabilă cu prețul jumătate este o absurditate. Voind să cumpere cineva untură de pește de a lui Zoltan și oferindu-se în locul acesteia surrogat de untură, să o respingă, căci numai untura de pește a lui Zoltan este ușor de mistuit și nutritoare. Prețul 2 cor. sticla. Se capătă în farmacia.

Rezultatul unei munci de un an atârână dela faptul dacă proprietarul de vii a fost cu băgare de samă la cumpărarea viței. În privința aceasta este de recomandat plantația *Milenum* în Nagyösz, com. Torontal, pusă sub conducere conștientioasă, unde se capătă vițe de cea mai bună calitate cu prețuri ieftine. Cine se interesează aceluia i-se trimite catalogul bogat ilustrat și în limba românească.

NECROLOG. Alece Frateșiu, paroch gr. or. în Preșmer, după grele suferințe și împărțit cu Sfintele Taine, și a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului în etate de 82 ani și al 54-lea an al preoției sale. Despre aceasta se aduce la cunoștința tuturor cunoscuților, pretinilor și rudeniilor răposatului cu aceea, că inmormântarea rămășișelor trupesti va avea loc Vineri în 16/29 Februarie a. c. la oarele 2 p. m. și se vor depune spre eterna odihnă în cripta familiară din Preșmer. Odihnească în pace! Preșmer, în 15/28 Februarie 1907. — *Maria, Eufrosina, Nicolae, Ioan, Victoria, Ana*, ca fi și fiice. *G. Ludu preot, N. Aron preot, N. Bălăscuță, G. Popovic, Elena Frateș, Reveica Frateș*, ca gineri și nurori.

Petrecerea tinerimei române de pe Tocile.

Petrecerea dată Sâmbătă în 10(23) Februarie de tinerimea română de pe Tocile în favorul picturii din lăuntru bisericii Sf. Treimi a reușit și de astădată foarte bine.

Nobilul soop, ce-l urmărește tinerimea cu aranjarea astorfel de petreceri, a atras și de astădată foarte mult public, încât sala dela otelul „Central“ devenise într'un timp prea îngustă, pentru a cuprinde pe cei cari cu drag s'au grăbit să dea tinerimei noastre sprijinul lor material și moral. La petrecere au participat îndeosebi numeroși parochieni de pe Tocile, semn că oamenii noștri din popor sprijinesc cu plăcere nu numai producțiile tinerimei ei și scopul frumos, în favorul cărui se aranjază astfel de petreceri. Inteligență a fost mai puțină. Cu plăcere am observat însă prezența mai multor membrii ai „Acoordului“ împreună cu familiile lor.

Era cam pe la 8½ oare și tot mai venea public. Din cauza aceasta reprezentarea s'a început abia către 9 oare cu corul bărbătesc „Marșul Dorobanților“, după care au urmat corurile mixte „Taci bărbate“ și „Toate fetele se duc“. Toate trei corurile au reușit așa de bine, încât au trebuit să fie repetate. Laudă și onoare zeoșilor coriști și coriste și îndeosebi dirigentului R. Ardelean pentru silința ce și-a dat-o la instruirea coriștilor și pentru deosebita pricepere ce-a dovedit-o la conducerea corului.

Între cântece au fost intercalate și două declamațiuni succese, predate de sergentul dela reg. 50 d-l Ivan („Ucigașul“) și de d-l I. Roncea („Jidanul în sac“). Îndeosebi ultima a produs mult haz și voie bună.

Au urmat apoi piesele teatrale începând cu „Rămășagul“, proverb cu cântece de V. Alexandri jucat de d-nii N. Scurtu V. Furnică, Tr. Purcărea, și de d-șoarele Aneta Lungu și Maria Cati. Piesa a fost jucată fluent și bine. Diletanții au fost îndelung aplaudați și aclamați.

A urmat sceneta comică „Nevasta rea“ jucată cu o deosebită pricepere de d-nii St. Căpățînă (bețivul) și Tr. Purcărea (nevasta rea), producând prin prestațiunile lor o ilaritate generală, cum de mult n'am mai văzut. Aplauzele la finea scenei nu mai voiau să înceteze. D-l N. Scurtu, autorul acestei scene, merită toată lauda pentru opera sa succasă.

În fine s'a jucat „Scara măței“, operetă într'un act de V. Alexandri, predată de d-șoarele R. Tampa, M. Fricu și Ec. Tampa și de domnii V. Ogea, G. Gârnel, N. Ghirincea, V. Ardeleanu, Tr. Purcărea și D. Gămulea. Predarea acestei operete n'a lăsat nimic de dorit. Ceea-ce merită să relevez îndeosebi, sunt frumoasele cântece și couplete solo și în cor, cari au delectat în măsură mare publicul. Diletanții ne-au dovedit, că nu sunt numai actori pricepuți, ci și cântăreți buni, car-dispun de voci frumoase și mlădioase.

Ca cronicar fidel mi este peste putință să înșir toate meritele ce și le-a câștigat fie-care diletant din cele trei piese teatrale în particular, fiind aceasta un lucru prea greu. Laudă li-se cuvine însă tuturor fără deosebire fiindcă și-au implinit cât se poate de bine datoria. Laudă fi se cuvine întregii tinerimi, care a aranjat această petrecere, căci nu a cruțat nici timp, nici osteneală. Mergând acasă dela munca de toate zilele s'a apucat de o altă muncă numai ca să facă ca soopul lor să poată fi cât se poate de curând realizat. Astfel de petreceri și astfel de străduințe nobile trebuie prin urmare sprijinite cu toată căldura de toți binevoitorii și sprijinitorii lăcașului dumnezeesc.

După reprezentație s'a început jocul cu mândra noastră horă, petrecând poporul și inteligența împreună până dimineața, când s'au despărțit cu cele mai frumoase amintiri.

nag.

ULTIME STIRI.

București. 28 Februarie. Din cauza proiectului de lege privitor la reorganizarea învățământului superior prezentat camerei de către ministrul Disescu și care e acum la ordinea zilei în camera s'au ivit mari nemulțumiri în sânul corpului profesoral al universității din București, care consideră acest proiect drept o violare a prerogativelor și a autonomiei universităților.

Senatul universitar intrunindu-se a decis cu 6 voturi pentru, două voturi contra și o abținere închiderea tuturor cursurilor universității din București până se va suprima cauza, care a produs grava tulburare a universității. Decisiunea aceasta semnată de membrii senatului: V. Urseanu, I. Bogdan, E. A. Pangrati, D. Voinov, Dr. M. Petrini-Galați, Dr. Toma Ionescu, C. Chiricescu și I. Cornoiu a fost afișată ieri seara la orele 7 la secretariat și pe zidurile universității.

București. 28 Febr. Aseară profesorii Maiorescu, Drăghicescu și Basilescu n'au ținut curs. Studenții dela toate facultățile au decis a să solidarisa cu mișcarea profesorilor. Pe astăzi Vineri, profesorii universitari vor convoca o mare întrunire publică în sala Eforiei. La această întrunire vor lua cuvântul mai mulți profesori universitari cari între altele vor justifica atitudinea lor precum și deciziunea pe care au luat o de a suspenda cursurile. Vor lua parte la întrunire și studenții.

Londra. 28 Februarie. Din Montreal se anunță, că splendidă școală protestantă de acolo a fost complet distrusă de un incendiu. În timpul izbucnirii incendiului se aflau în clădire 250 copii, cari fură cuprinși de o panică de nedescris. Ori ce încercare de fugă era zadarnică, deoarece toate părțile de refugiu erau cuprinse de flăcări. Până aseară s'au seos 40 de cadavre de sub ruine. Directoarea școlii a luat parte eroică la lucrările de salvare și și-a găsit sfârșitul alături de multe din elevele ei. Până în prezent nu s'a putut încă stabili numărul copiilor, cari au căzut victimă acestui incendiu.

Petersburg. 28 Februarie. Agenția Westnik telegrafiază, că vice-președintele consiliului imperiului Golubow a primit însărcinarea de a deschide Duma imperiului pe ziua de 5 Martie.

Petersburg. 28 Februarie. Ziarul „Nowole Wremia“ spune că conductorii trenurilor marilor duci, vizitând Marți seara, pe la oarele 8, linia ferată ducând la pavilionul imperial, au dat de un om care depunea pe șine o ladă conținând o bombă. Criminalul urmărit, a scăpat. Cu trenul de 8 seara avea să sosească marele Duce Nicolae Nicolaevici. S'au făcut perchișiții la diverse persoane suspecte.

ECONOMIA.

Pluguri electrice.

(Fine.)

Din cele de mai sus se poate vedea, că plugurile electrice sunt mai bune ca cele de abor, de o parte pentru că acestea din urmă consumă mai mult material: lemne, cărbuni și apă, de altă parte pentru că mașinile de abor se transportează foarte cu greu la câmp, cu deosebire dacă și locul e ceva mai ridicat și costis. Carăle (trolley) mânate însă cu putere electrică sunt mai ușoare; sunt asemenea vagonetelor dela trenuri, cari se mână fără de simț. Astfel, că atât acelea, cât și plugurile, pe cari le trag după ele se mișcă cu multă înlesnire. Curentul electric se conduce în acelea sau din un cablu (mașinărie) de sub pământ, sau dintr'un aparat așezat pe acelea, după cum vedem și la biciclete, automobile, tramvaie ș. a.

E drept, că a trebuit să se facă mai multe încercări, până când adevărat s'au putut întrebuința cu succes și

plugurile electrice. Astăzi se află mai multe feluri de pluguri electrice, așa că se face o adevărată concurență și pe acest teren.

O firmă nemțească, fabrică astfel de pluguri, cari au numai un motor; alta însă fabrică de acelea cu două motoare. Cele dintâu se pot întrebuința în pământurile mai năipoase și mai puțină, pe când celelalte în cele mai tari și îndesate. La plugurile cele dintâu se întrebuințează o singură mașinărie cu putere electrică, pe când la celelalte se întrebuințează câte două, dintre cari una la un cap, iar cealaltă la celălalt cap. Între aceste două mașinării se mișcă apoi plugurile electrice încoace și încolo.

O altă firmă fabrică astfel de pluguri electrice, unde sunt câte șase cară cu motoare, cari se așează la o depărtare de 500 de metri unele de altele.

Plugurile electrice cu un singur motor se întrebuințează cu deosebire în economiile de mijloc, iar cele cu două motoare se întrebuințează mai cu seamă în cele mari. E de însemnat, că arăturile cu putere electrică se întrebuințează astăzi nu numai în Europa și în America, ci acelea mai scurmă pământul chiar și pe șesurile din Algir (Africa) și din Asia. Pentru ușurința, cu care acelea se pot conduce, se mai fac încercări încă și la săpatul cucuruzelor, al napilor și al viilor.

Un mare succes îl au plugurile, la lucrarea pământului, în cazul acela, dacă se află apă în apropiere. Într'un domeniu mare din Silezia prusiană, puterea apei mână două turbine cu putere de 100 de cai, care conduce trei curente electrice. Aceste curente electrice mână apoi mașinile de îmblătit de acolo, plugurile electrice și mașinile din economia de lăptărit. Deși puterea electrică e nespun de mare și primejdioasă totodată, totuși în decurs de mai mulți ani nu s'a întâmplat nici o primejdie.

Arăturile cu electricitate pe întinderi mai mari se vin mai ieftine ca cu plugurile trase de vite. Astfel în decurs de 10 oare de lucru se poate ara un pământ de 8—10 jugăre. Brazdele se pot tăia la o adâncime de 35 cm. și de câte 80—40 cm. lățime. Afunzimea și lățimea brazdelor se face totdeauna, după cum e pământul și anume: dacă pământul e mai îndesat, atunci să iau niște brazde mai înguste și nu tocmai prea afunde, iar dacă acela e mai puțin îndesat, atunci să iau brazdele mai late și mai afunde, adevă intocmai ca și la plugurile de rând. Roada după plugurile electrice însă s'a constatat, că e pe de două ori mai mare, ca după cele de rând.

E interesant cazul, care s'a întâmplat unui proprietar de pământ. Acesta având adevă o moară, care a stat timp mai îndelungat în nelucrare, îi veni în minte să folosească puterea electrică din apă, atât pentru conducerea morei, cât și pentru arat. Spre scopul acesta a făcut două rezervoare, cari conduceau curentul electric și care avea noaptea o putere de 1000 de lumini, așa că se putea măcina apoi noaptea ca și ziua. La noi câte riuri, canale și alte ape curgătoare nu stau până acum neîntrebuințate, măcar că ce putere mare electrică e ascunsă în apa acestora. Dar dacă acelea au stat până acum neîntrebuințate, să fim siguri că ca mâne o să vedem chiar și pe la unele sate lumină din acelea, apoi o să mai vedem mânăndu-se și pe la noi pe câmpuri plugurile electrice, mașinile de îmblătit, de cosit, de secerat, morile, trăgându-se carăle de povară ș. a. Ioan Georgescu

IGIENA.

Astăzi vom publica sub rubrica aceasta cuprinsul unei broșure foarte interesante și foarte instructive, ce-am primit-o dela București încă mai demult.

E vorba în această broșură despre institutul de binefacere „Matei și Maria Alexandrescu“, înființat de distinsul naționalist și filantrop român Grigore Alexandrescu din București, pentru combaterea sistematică a tuberculozei și a scrofulozei.

Cetitorii noștri vor fi informați mai nimerit despre acest așezământ de binefacere și despre silințele ce și le dă fondatorul lui, pentru a aduce un serviciu mare igienei publice, a țării, dacă vom lăsa să urmeze aici însuși actul de fundațiune a d-lui Grigore Alexandrescu. Iată-l:

Îndeplinirea unei datorii sociale.

În decursul celor 30 de ani, de când sunt comerciant și industriaș, am avut foarte des ocaziunea să văd cruda mizerie, în care silinți de împrejurări, trăesc mulți, foarte mulți dintre lucrători și țărani căcași și cu foarte mare bucurie sufletească, mi-am îndeplinit o impulsione sinceră a conștiinței, dându-le individual sau general, pe cât mijloacele mi-au permis, o mână de ajutor.

Din ce în ce m'am convins, că această mizerie, îi predispune pentru diferite boli și totdeauna au avut în gând, de a săvârși ceva, în limitele posibilității mele, prin care să iau parte la alinarea reală a suferințelor acestor nenorociți, îndeplinindu-mi prin aceasta o scumpă datorie de conștiință.

M'am convins că dintre toate boalele, care bătute populația românească și mai ales cea săracă, în prima linie e Tuberculoza și deci, mai ales contra ei, trebuie să fie îndreptată atențiunea tuturor, pentru a să putea cu eficacitate evita și combate.

Pentru a mi da și cu modestul meu tribut social, în această însemnată chestiune, m'am hotărât să înființez un institut de binefacere pentru combaterea sistematică a tuberculozei și a scrofulozei, unde cei săraci, predispuși la această boală, să poată găsi gratuit consultațiuni sistematice și medicamentele necesare, deocamdată, de 2 ori pe săptămână. Am dorința ca, în memoria fratelui și ficei mele, acest institut să poarte numele de: Institutul de binefacere „Matei și Maria Alexandrescu“.

De oare-ce am găsit în Dr. I. Mitulescu un fervent luptător în combaterea tuberculozei, care, făcându-și studiile în Germania, a căutat și caută să introducă și la noi sistemul german, de cercetare și tratament al bolnavilor, l-am rugat a primi direcția onorifică a acestui institut, și să ducă la un bun rezultat, ideea ce eu doresc să se realizeze.

Sunt sigur că D-sa, ca fiu a poporului, va pune aceiași abnegație și devotament, pentru îndeplinirea rolului său, de a alina suferințele săracilor, după cum cu multă sărguință a făcut și până acum.

Pentru a se evita ori-ce fel de cheltuială de administrație și auxiliare și totul să fie întrebuințat numai pentru ajutarea bolnavilor, d-l Dr. I. Mitulescu a primit cu plăcere ca, deocamdată, institutul să fie alipit pe lângă Cabinetul său medical modern, pentru ca d-sa să aibă posibilitatea să dea personal și să dirijeze consultațiunile sistematice, ce se vor face.

Am speranța că acest modest început de acțiune, va putea deștepta inima și atențiunea acelor oameni binevoitori, care doresc să facă sau să lase ceva, pentru ajutorarea oamenilor bolnavi, săraci și care fonduri sau sume să fie întrebuințate numai și numai pentru îndeplinirea scopului și să nu formeze mai mult sineoure pentru anumite persoane.

Sper că în jurul acestei idei să se grupeze acei oameni de bine, care cu devotament sincer și desinteresant, fie prin muncă cinstită și sărguință, voese să facă ceva real pentru ajutorarea oamenilor săraci suferinzi.

Cu această ocaziune, repet invitațiunea, ce am făcut-o acum 6 luni, industriașilor și proprietarilor rurali din România, de a ne constitui într'un grup, pentru a fonda o instituție de asigurare a lucrătorilor și țărănilor căcași pentru cazurile de invaliditate, accidente și boală.

Pentru aceasta, în condițiunile atunci publicate, am subscris, ca un început, suma de 10.000 lei, având siguranța că se vor putea găsi acei oameni capabili și cu dor de inimă care să conlucreze pentru realizarea acestor idei sociale, care cu timpul vor trebui să fie realizate și la noi.

Grigore Alexandrescu.

*

Lăsăm acum să urmeze

Instrucțiunile practice**asupra tuberculozei.**

Co este tuberculoza? Tuberculoza este boala molipsitoare cea mai răspândită; ea face ca țara noastră să piarză pe fie-care an peste 20000 oameni, adică de două ori mai mult decât am pierdut cu războiul independentei.

Ceia-ce este și mai grav, este că ea se întinde din ce în ce mai mult la noi, atât la orașe cât și la sate.

Această boală nu provine din răceală supărări, după cum se crede, ci e produsă de o fîntă așa de mică, încât mărîtă de 1000 de ori, abia se poate vedea cât un vârf de ac; acesta e microbul tuberculozei, descoperit la 1881 de celebrul învățat german R. Koch.

Microbii tuberculozei nu se găsesc pretutindeni, după cum se crede, ci numai acolo unde ajunge flegma, ce scot oficioșii din pieptul lor, când tușesc și scuipă. Această flegmă constituie izvorul principal de infecție pentru persoanele sănătoase.

Microbii de tuberculoză atacă mai ales plămânii, unde fac niște mici umflături, numite tubercule, care, când boala înaintază, se măresc, se adună mai mulți la un loc, putrezesc și materia ce au înăuntru, se dă afară prin tuse, rămânând niște găuri, (caverne) mai mult sau mai puțin mari. Atunci tuberculoza a ajuns la oftică.

Cum se ia tuberculoza? Tuberculoza nu se transmite prin sânge de la părinți la copii, ci se ia după naștere, de la persoanele bolnave prin flegmă.

Dacă un ofticos aruncă flegma pe pardoseală sau pe obiecte, ea se usucă și se prăfuește și dacă se curăță camera cu mătura uscată, praful se ridică în aer și e respirat și de persoane sănătoase, pe care le molipsește.

Praful încărcat cu microbi de tuberculoză, este periculos pentru bolnavii înșiși, deoarece respirându-l, își infectează și părțile sănătoase din plămâni.

Toate obiectele pe care ajunge flegma unui ofticos sunt infectate și dacă se introduc în gură, ceea-ce se întâmplă foarte des la copii, se dă naștere la tuberculoza glandulelor gâtului: Scrofuloza. În aerul, pe care dau afară ofticosii când respiră, nu se găsesc microbi, de tuberculoză; acest aer deci nu e periculos, ci numai flegma lor.

Nu ori-cine, care a respirat aer cu microbi de tuberculoză, se va îmbolnăvi, căci acești microbi nu se pot dezvolta și produce boala, decât într'un corp slab, care nu să nutrește de ajuns, trăește rău și în cameră neaerisită, muncește peste puterile lui sau face diferite abuzuri.

Cum ne putem apăra de tuberculoză? Tuberculoza, deși e boala cea mai răspândită și teribilă, dar e cea, care se poate evita mai cu ușurință, dacă se îndeplinesc regulile următoare:

Trebuie ca ori-cine tușește, să nu scuie pe jos, mai ales în casă, ateliere, săli, birouri, trăsuri, tramvaie, vagoane, ci în scuipători cu leșie sau cu un lichid antiseptic (formol, acid fenic).

Orice persoană, când tușește sau strănută, trebuie să ție o batistă la gură, pe care trebuie să o ție într'un buzunar special și să o schimbe în fie-care zi.

Bolnavii trebuie să-și spele des mâinile, gura și nasul. Ei trebuie să doarmă singuri într'o cameră și să aibă rufele și obiectele de masă deosebite de ale celorlalți membrii ai familiei.

Camera unde a locuit un ofticos, trebuie bine desinfectată, înainte de a se da noului chirias.

Hainele și rufele sale, nu trebuie să se întrebuințeze de alte persoane, decât după ce s'au desinfectat bine.

Dacă se respectă aceste reguli igienice, atunci microbii de tuberculoză nu pot ajunge în aer, să se amestece cu praful și deci nu se mai pot molipsi și alte persoane.

Tuberculozul curat este tot așa de nepericulos pentru ceilalți, ca și celui mai sănătos om.

De oare-ce microbii de tuberculoză se desvoltă și produc boala numai într'un corp slab, trebuie să ținem totdeauna corpul tare și sănătos. Pentru aceasta trebuie o muncă bună și îndestulătoare, locuință curată și bine aerisită, lipsă de oboseală și să nu se facă abuz de băuturi spirtoase. Trebuie să se întărească bine corpul prin fricțiuni zilnice cu apă rece și prin exerciții în aer liber.

Vindecarea tuberculozei. Tuberculoza, nu numai că se poate evita cu ușurință, dar se poate vindeca, dacă se tratează bine dela începutul ei.

Semnele prin cari se arată tuberculoza rai la început sunt următoarele: tuse

seacă sau cu flegmă, dureri de piept și spate, oboseală, lipsă de poftă de mâncare, scuipare de sânge.

Toate acestea trebuie să deștepte atențiunea persoanelor suferinde, spre a se căuta bine și fără întârziere, căci, dacă tuberculoza degenează în oftică, nu se mai poate obține vindecarea.

Pentru a se putea vindeca, persoanele atinse de tuberculoză, trebuie să urmeze mult timp tratamentul sistematic, prin care se întărește corpul și se micșorează puterea microbilor de tuberculoză.

Producțiuni și petreceri.

Petrecerea din Gilău. În comuna Gilău la 27 Ianuarie a. c. s'a dat în folosul școlii gr. cat. de acolo, o producțiune declamatorie-muzicală-teatrală, după următorul program: 1. „Dragă și iar dragă” cântată de corul țăranilor. 2. „Rugămîntea din urmă”, poezie de Coșbuc, declamată de fiacoul Ioan Șinca. 3. „Cinel-Cinel”, comedie într'un act de Vas. Alexandri, predată de țărani și țărance. 4. „Spusu-mă-a frunza de vie”, cor țărănesc. 5. „Hercu bocegiul” cântece comic de V. Alexandri, predat de Ștef. Moldovean.

Persoanele cari au jucat teatru au fost: Ioan Maier (Sanda boierul), Ilie Iacob (Graur), Pelagia Oltean (Smărăndița), Maria Sopot (Tincuța) Lucreția Cordoș (Florica) și alți vre-o 4 inși cu role secundare. Toate punctele din program au fost executate cu deplin succes. Îți era mai mare dragul, văzând pe harnicii noștri țărani jucând teatru, cu o dexteritate ce pe toți i-a pus în mirare, — deși pentru prima oară au pășit pe scenă. Merită laudă preutul și învățătorii din Gilău, căci nu le-a fost zadarnică osteneala ce s-au dat-o instruându-i.

Au luat parte la aceasta producțiune peste 400 persoane. După producțiune a urmat petrecere populară, care a durat cu veselie până 'n zori. Venitul curat a fost de 132 cor. 4 fil. Suprasolviri au intrat dela următorii domni: Rozenberger Bernat de Gilău 5 cor., Aurel Baciu, jurist 2 cor., Rozenfeld Elek 50 fil., Rozenberger Mátyás de Gilău 1 cor. 40 fil., Augustin Pop 1 cor., Gráf Adam 1 cor., Tigerman Mor 1 cor., Gaskó István 1 cor., Gregoriu Maier 1 cor., Azbej Victor 3 cor., Meletiu Corușan 2 cor., familia Lustig 2 cor., Iuliu Kovács 3 cor., Nicolau Pop, primpretor pensionat 4 cor., Engelbrecht Antal 1 cor., Betegh Marton 50 fil., Csákány Ödö. 1 cor. 50 fil., Csákány Geza 50 fil., Rozenberger Mór de Gyula 2 cor. 50 fil., Bidermann Iósef, primpretor 2 cor., Nicolau Vidor 1 cor., Péchy Pál 2 cor. 50 fil., Benjamin Rus, preot 2 cor., Ioan Stan, primar 3 cor., și Nicolau Maier, învățator 2 cor., — Dumnezeu să le răsplătească. N. M.

Reuniunea meseriașilor din Săltiște, invitată cu toată onoarea la producțiunea teatrală împreună cu joc, ce s'a ținut în 10 Martie n. 1907. În sala festivă a școlii din loc. Inceputul la 7 $\frac{1}{2}$ oare seara. Taxa de intrare: Loge; 1 scaun cor. 1-60, rangul I. cor. 1-20, rang II. cor. 1. Loc de stat 50 bani. Invitări speciale nu să fac. — Cu tot respectul Ioan Iacob, secr. reuniunii.

— „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” invită la convenirea socială împreună cu cânsări și joc ce se va aranja Duminecă, la 3 Martie st. n. 1907 în „Unicum”. Corurile se dirijează de d-l Candid Popa, învățator la școala de aplicație de pe lângă seminarul „Andreian”. O parte a eventualului venit curat este destinat *gimm. din Brad.* Prețul de intrare 1 cor. 20 bani de persoană. Insignii de dans pentru domni 60 bani. Suprasolviri benevole se primesc cu mulțămînt și se vor publica.

Programa: 1. Dorule, cor mixt de A. Bena. 2. a) Voi sălci triste, b) Veselia, coruri de bărbați de * *. 3. O cântare solo pentru tenor, cu acompaniament de pian. 4. Eu eram odinioară, cor mixt de T. Popovici. 5. Cântec, cor mixt, de I. Mateiu. 6. În pădure, cor de bărb. de T. cav. de Flondor. 7. O cântare solo pentru tenor, cu acompaniament de pian. 8. La fântână, cor mixt de A. Bena. Joc.

— **Tinerimea română din Hălchiu** invită la producțiunea muzicală-teatrală împreună cu dans ce se va aranja Duminecă, în 18 Februarie (3 Martie) 1907 în sala școlii române din loc. Inceputul la 7 $\frac{1}{2}$ oare seara. Prețul de intrare: de persoană 1 cor. Venitul curat este destinat pentru sporirea fondului bibliotecii. Suprasolvirile și ofertele marimonioase se primesc cu mulțămînt și se vor evita pe cale publică.

Program: 1. „Marș”, cor mixt de Kiriac. 2. „Declamare”. 3. Două cântece

poporale de I. Vidu: a) „Nu-mi place”, b) „Imi place”, cor mixt. 4. „Declamare”. 5. „Hei leliță”, cor mixt de G. Dima. 6. „Hercu Bocegiul”, de V. Alexandri. 7. Teatru: „Așa a fost să fie”, piesă populară într'un act de Al. Tințariu. — După producțiune urmează dans.

Dare de seamă și mulțumire publică.

Cu ocaziunea petrecerii cu dans și tombolă, aranjată de „Reuniunea femeilor române, pentru ajutorarea și înfrumusețarea Sfetei bisericii din Brașovul-vechiu”, în ziua de 3/16 Februarie a. c. au binevoit a contribui seara la cassă următorii domni și doamne: Elena I. Sabadeanu, patroană, 10 cor., Ioan Sabadeanu, comerciant 3 cor., Dr. Iancu Mețianu, adv. Zărnești 8 cor., I. Ciurcu, librar 4 cor., Arseniu Vlaicu, director 6 cor., Dr. Eugeniu Mețianu, adv. 9 cor., Iosif Maximilian, paroch 4 cor., Ioan Maximilian sen., preot în Stupini 2 cor., Ioan Maximilian jun., preot în Stupini 2 cor., Dr. N. Garoiu jun. 2 cor., Dumitru Căpătină 2 cor., David Popovici 2 cor., Floarea Coleșa 2 cor., George Puiu 2 cor., Carolina Hager 1 cor., Nicolae Marica 1 cor., George Rusu, măcelar 1 cor., Eugenia Pop 1 cor., Ioan Bărsan 50 fil., Ioan Bratu 40 fil., Dumitru Furnică 1 cor., Ștefan Perian 20 fileri.

Intratele în total au fost de 555 cor. 70 fileri. Subtrăgându-se spesele de 309 cor. 26 fil., rezultă un venit curat în favorul reuniunii de 246 cor. 44 fileri, care sumă s'a și depus la Filiala „Albina” din Brașov spre fructificare.

Subscriții ne simțim de datorință ca în numele „Reuniunii” a aduce pe această cale mulțămitele noastre cele mai profunde P. T. doamne și domni pentru ofertele peste taxa de intrare oferite în favorul fondului „Reuniunii”, precum și pentru binevoitoarea participare la petrecere.

În special cu deosebită satisfacțiune ținem a exprima profunde mulțămiri Prea stimatei doamne patroane Elena I. Sabadeanu pentru partea preponderantă, dovedită întru aranjarea tombolii și stăruință însoțită de un zel deosebit pentru reușirea atât de strălucită în toate privințele a acestei petreceri.

Mulțămim tot pe calea aceasta poporului bărbați și femei, cari n'au întârziat de a lua parte într'un număr oum rar s'a mai văzut, precum și a oaspeților din departări pentru participare.

Cu plăcere ne achităm de acest obligămînt și totodată aducem călduroasa noastră mulțămîntă doamnelor și domnișoarelor, cari s'au prezentat în pitorescul „costum național”, apoi membrilor din comitete, împreună muncitoare, cât și acelor doamne, cari au contribuit cu obiecte la realizarea acestui scop măret.

Mulțămim călduros domnilor „aranjeri” (studentii și coriști) cari ne-au dat concursul la onorurile de primire a publicului, precum și la decorarea salei.

Brașovul-vechiu, în 25 Febr. n. 1907.

Pentru comitetul aranjator:

Maria I. Maximilian, Elena D. Căpătină, presidenta. cassieră.

Dumitru Jaliu, secretar.

„Corpul învățătoresc” dela școala centrală rom. gr. or. din Bran s'a ținut producțiunea declamatorie-muzicală împreună cu dans în 1 Ianuarie 1907 st. v. Cu această ocazie au intrat următoarele contribuiri benevole: Ilus. Sa d-l Ioan Cav., de Pușcariu 6 cor., Dr. Iuliu de Pușcariu D. A. Teodoru, profesor și fost insp. gen. al inv. secundar București, Iancu Turcu, pretore și Dr. Emil Tarnoveanu câte 5 cor. Veber, farmacist, Prehal A., Elena Comșa Baiu, Zărnești, Nicolae Arișanu, comers. Ioan Colan, oroitor câte 4 cor. G. Enescu, preot, Isaia G. Enescu, preot, Ilarie Reit, preot, G. Tișca, preot, Iacob Popa, not., Axente Moșoiu, not., N. Picu, S. Petric, I. V. Enescu, Alex. Chițiu, S. Lukasz, I. I. Boboc, G. Zichil, N. Sperchez, inv. Zărnești, N. Duiou, F. Mülbacher, N. Popovici câte 3 cor.

I. Băncilă, inv. Tohanul-nou, M. Popoiu, V. Berbece, I. Tănăsescu inv. Zlagna, I. Onoiciu, I. Picu Băncilă, I. Secărea, G. Alduica, N. Pivaru și G. Moșoiu, inv. câte 2 cor. N. Părvu 140 cor., T. Blaju, 1 cor., Emil Reit, inv., Aurel Cantor, E. Stoian, N. Vlad, L. Berariu, Zenofie Diucu, G. Măndru câte 1 cor. 20 bani, I. Măndru, N. Jigăra, Ionetecu, Kelemen P. revizor, Konezvald F. silvicultor câte 1 cor., Sepeghy B., inv. de stat 1 cor., 20 bani, Kovács A., Lukász H., Cosma Anton, Kluchs G., Bagoly A., I. G. Gerbacea, Cost. Iollu,

G. G. O. Gerbacea, D. Tătulea, paroch, N. Butta, I. Butta, I. Cențu, paroch, M. Cențu, inv., M. Rășanu, I. I. Chirciu, I. Chirciu, prim., N. Voinescu, I. N. Blaju, toți câte 1 cor., Aron Pușcariu, inv. 1-20 cor. Aldea I., I. Axente, oroitor, P. Gonțea, B. Gonțea, A. G. Enescu câte 60 b., I. N. Mănoiu 40 b. N. Coaja 40 bani.

Peste tot s'a încassat cor. 156-50 și s'au epesat cor., 124-72. Profit curat cor. 31-78, care sumă s'a transpus epitropiei bis. brănene cu scop de a să procura re-cuisite școlare. Corpul învățătoresc își ține de cea mai plăcută datorință a mulțămii pe calea aceasta tuturor P. T. contribuției. — Bran, la 16 Ianuarie 1907. N. Runcean, inv. dir.

MULTE ȘI DE TOATE.**Povestea unui câine.**

Intr'o garnizoană franceză din Algeria, un locotenent avea un câine S-t. Bernhard, foarte inteligent. Intr'o zi eșind din garnizoană împreună cu câinele, de care era nedespărțit, se îndepărtă câțiva km. spre a se preumbla.

La un moment dat se ivesc câțiva indigeni, cari se reped asupra ofițerului, îl omoară și îl jefuește de tot ce avea. Câinele văzându-și stăpânul în pericol se luptă cât putu cu ei, mușcând când pe unul când pe altul, dar numărul lor fiind mare, doboră și pe câine fără însă a-l omori.

Criminalii fugind, lăsară în câmp cadavrul ofițerului, iar câinele desmetecindu-se se așază lângă stăpân și începu să-l lingă. A trecut o zi-două la mijloc de nedespărțire între câinele credincios și stăpânul fără viață, dar foamea când te răzbește te face să alergi după o bucată de pâine. Câinele părăsește pe stăpân și aleargă direct la cazarmă, unde intră, dar vai!... nu ca altă dată sărind și lătrând de bucurie.

Acum era trist, se vedea o suferință în ochii lui, ce nu o putea spune celor pe care îi întâlnea și îl întreba de stăpânul său.

Ajuns aci, aduna bucățele de pâine și oase ce le găsea și cu ele în gură alergă la stăpân, pe al cărui piept rece le depunea, crezând poate că le va mânca.

Astfel câte-va zile credinciosul câine a depozitat cantități de alimente pe lângă cadavrul ofițerului, de care nu se depărtă nioi ziua nici noaptea.

Camarazii observând lipsa, credeau la început că colegul lor de arme, se află ascuns în vre-uu cuib amoros, dar mai târziu neputându-l găsi, se luară după câine, care alergă cu hrana în gură și care slăbise atât de mult.

Ajungându-l constatară crima comisă și cu lacrimile în ochi conduseră pe ofițer la locașul de veci. Un prieten luă câinele credincios la el, dar de geaba, iubirea de stăpân și devotamentul făcea pe bietul animal să se ducă la cimitir, unde urla toată ziua pe pământul rece al mormântului nefericitului său stăpân.

Intr'o zi fiind un mic târg în orașelul unde era garnizoana, venise și lume de priu împrejurimi ca să târguiască. La un moment dat se produse o învălmășală; câinele credincios care trecea pe acolo se repezise la un individ, îl apucase de gât, îl trânti și cu toate loviturile primite nu se lasă până ce victima nu muri. Oamenii crezându-l turbat îl omorâră. Ofițerii și soldații ce se aflau în târg, auzind aceasta, alergară la fața locului și spre marea lor mirare observară, că cel mort avea la un deget un inel de toată frumusețea pe care îl cunoșteau ca fiind al ofițerului asasinat. În același timp prinseră și pe complici cu alte lucruri furate ce ei voiau să vândă.

Câinele credincios se răzbunase cu prețul vieții sale. Dar câte acte de asemenea natură nu se citează despre câine. Oare toate acestea nu mișcă chiar o inimă de peatră; și când te gândești, că sunt mulți oameni cari maltratează pentru un gust barbar bietele animale!

(„Veterinarul”).

Stomacul Angliei.

În Anglia s'a tăiat, în ultimii cinci ani: 3,025,000 boi și vaci: 11,716,000 oi și 4,472,000 porci. Cantitatea de carne produsă a fost: 680 milioane kgr. de bou, 320 milioane kgr. de oaie și 280 milioane kgr. carne de porc.

Se socotește că consumarea cărnei în Anglita este de 48 kgr. pe an, de persoană, pentru lucrători; 81 kgr. pentru clasa mijlocie și 186 kgr. pentru persoanele bogate.

În Germania se socotește 50 kgr. de persoană, pe an; în America 39 kgr., în Olanda 31; iar în Italia 21 kilograme.

Englezul, deci, e cel mai carnivor dintre toți oamenii.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

D-lui Zaharie Babeșu Jevet-Ohio Nord-America. Scrisoarea am primit, cărțile dorite s'au trimis recomandat soției. Bani am primit numai 3 coroane. Pentru Gazetă au rămas 3 coroane.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor respons. interim.: Victor Branisce

Vindecarea deplină a bolilor secrete.

Să nu pregete nimeni într-o cestiune atât de gingașe a se prezenta odată în persoană, pentru ea cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poartă afa puctual locul, cauza, răspândirea și starea bolii, ori cât de adânc ar fi bola înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea răului, ceea-ce fie-care o poți face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Dacă cine-va nu poate veni în persoană, atunci se-și deo-orie bóla cu deamănuntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisore pune maroă de răspuns. După încheierea curei, scrisorile se ard séu la cerere expresă se retrimite.

Un astfel de lecutor și curător de institutul special al d-rului Palócz, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conștientitate capătă ori cine (bărbat séu femeie) deslușiri asupra vieții seosuale, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberază de bolă și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodu séu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bólele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinărei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, bóla albă, bóla de sânge, de piele și toate bólele ce se țin de organele seosuale femeesc. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dá însuși Dr. Palócz de la 10 ore în. a. până la 6 ore séra (Duminecă până la 12 ore la amiață).

Adresa Dr. Palócz, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Să capetă pretutindenii

Kalodont

Cremă de dinți indispensabilă
conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Cursul la bursa din Viena.
Din 27 Februarie n. 1907.

Renta ung. de aur 4%	113.65
Renta de coróne ung. 4%	96.05
Impr. cáil. ter. ung. în aur 3 1/2%	84.25
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4%	94.6
Bonuri rurale croate-slavone	91.60
Impr. ung. cu premii	200.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	15'—
Renta de hârtie austr. 4 1/10	99.05
Renta de argint austr. 4 1/10	98.90
Renta de aur austr. 4%	117.15
Renta de coróne austr. 4%	99.10
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	89.05
Losuri din 1860	154.35
Acții de-ale Băncei ung. de credit	17.66
Acții de-ale Băncei austr. de credit	825.50
Acții de-ale Băncei austro-ung.	681.75

Napoleoniori.	19.10 1/2
Mărci imperiale germane	117.57
London vista	241.05
Paris vista	95.37 1/2
Note italiene.	95.40

Cursul pietei Brașov

Din 28 Februarie n. 1907.

Banonote rom. Cmp. 18.92 Vënd.	18.98
Argint român	18.0
Napoleoniori.	18.94
Galbeni	11.20
Mărci germane	117.20
Lire turcesci	21.50
Seris. fonc. Albine 5%	101.—
Ruble Rusesci	2.53

„AURORA“

societate de împrumut și păstrare în Năsăud.

Nr. 74—1907.

Convocare.

Domnii membrii ai societății de împrumut și păstrare „Aurora“ sunt invitați a participa la

a XXXIII-a adunare generală ordinară, ce va avea loc Duminecă în 17 Martie 1907 la 10 oare a. m. în localitatea institutului din Năsăud.

Pentru cazul când aceasta adunare nu s'ar putea ținea din lipsa voturilor recerute, prin acesta să convoacă totodată a doua adunare, care va avea loc în 24 Martie 1907 la oarele și locul fixat mai sus în care vor aduce hotărâri valabile membrii prezenți.

Ordinea zilei:

1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunii și al comisiunii cenzuratoare.
3. Satorirea bilanțului pe 1906, distribuirea profitului, darea absolutului pentru anul de gestiune expirat.
4. Alegerea a lor doi membri în consiliul administrativ pe timp de 3 ani.
5. Alegerea comisiunii cenzuratoare pe timp de un an.
6. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propuneri insinuate în sensul statutului.

Năsăud, 15 Februarie 1907.

2744, 3—3

Directiunea.

De vânzare.

Casa din orașul intern Brașov Strada Castelului Nr. 33, este de vânzare din mână liberă. Condițiunile favorabile să pot afla în cancelaria avocatului Simeon Damian strada Hirscher Nr. 7.

Vite nobilitate.

Soiurile cele mai nobile de struguri de masă, asortiment bogat, soiuri curate cu garanție liferează firma

Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.

Proprietar, FR. CASPARI, Medias (Ardeal).

Cereși catalogul ilustrat!

Care conține scrisori de recunoștință din toate părțile țerei. Se pot convinge proprietarii de vie, înainte de a face comande, cerând referințe dela persoane cunoscute, despre soliditatea firmei de sus.

2547,26—48.

Cărți de rugăciuni.

Cărți de rugăciuni întoamite de protopresbiterul Calistrat Coca, cu aprobarea Consistoriului Archiepiscopesc ortodox oriental din Cernăuți cuprinzând diferite rugăciuni: rugăciunea de séra, cântăre d-l nostru Isus Christos, ingerul păzitor cântarea de laudă pentru sfânta Născătoare. Rugăciunile în zilele de peste săptămână. Liturgia de Duminecă. Acatistul binevestiri. Canóne. Rugăciuni de pregătire pentru mărturisire. Rugăciunile din săptămâna luminată. Rugăciunile din ziua Născerei Domnului. Rugăciuni de cuprins felurit etc.

Tóte aceste cărți sunt în diferite legături de la cele mai simple până la cele mai luxóse. Tóte însă sunt fórt frumóse și elegante. Prețul lor e felurit. În pânză négra, cu cruce de aur — 75—78 cr. ceva mai marí cu 90 cr., 1 fl. 28 cr., 2 fl. 40 cr. Mai garnisite și cu flori 2 fl. 50 cr. Mai departe de tot luxóse, cari se pot face și ca dar de Crăciun în preț de: 2 fl. 60 cr., 2 fl. 90, 3 fl. 70, 4 fl. 40, 4 fl. 60 cr. Aceste sunt legate în os alb și negru și sunt de o frumseță neîntrecută.

Versurile născerei Domnului nostru Isus Christos, . . . —12.

Visul Născătoarei de D-deu —12.

Sonorul séu frumos răsună tó-rele plânso-cânturii la mormântul Domnului nostru Isus Christos de Ucenescu, ... 24.—.

Epistolia a Domnului nostru Isus Christos, ce a trimis-o Dumneșen din ceriu, ... —24.

AVISI!

De vânzare **Viță de vie** foarte frumoasă altóță în viță americană cu rădăcină după cel mai excelent metod, altoire lemneasă și anume din muscateler 2000 bucăți, din fetești [leányka] 2800 bucăți, din Risling italian [Welschrisling] 2000 bucăți, din Som [Smieger] 1000 bucăți și din moi albi 1800 bucăți.

Comandele să se trimită la adresa **GEORGE ȘERBAN**, paroch gr.-cat. în Smig (Somogyom) u. p. Medgyes.

(2753,1—8)

C. H. NEUSTÄDTER. Crema Moligén

este unica și cea mai ideală alifie pentru piele a timpului prezent. Produce în puține oare Teint (pielea feței) delicat, mlădios și fresc. Indispensabil la pielea aspră a mânilor și a feței, pistrii etc. etc.

Absolut nevătămătoare deoarece nu conține substanțe metalice.

Drogerie medicinală

C. H. NEUSTÄDTER,
Brasov, Strada Porții Nr. 15.

FISCHER & COMP. NAGYENYED Ungaria.

100 JUG. CAT.

Cei mai frumoși pomi roditori.

80,000 arbori fructiferi.
1 milion plante pentru gard viu.
1 milion sujete (pădureți).
Arbori de promenade uifse decorative roze poame cu hoabe etc.

Cei mai buni altoi de vite.

1 1/2 milion altoi de vite
Vite europene și americane cu și fără rădăcină.
Cataloge și instrucțiune de cultivare gratis.

ȘCOLILE de POMI și VITE de VIE ÎMPREUNATE FISCHER & COMP. și M. AMBROSI.

La Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov.

Important pentru vëndătorii de cărți prin orașe și tērguri este cartea de rugăciune

„Lauda lui Dumneșeu“

pentru credincioșii de religiunea ortodoxă română, cuprinzând rugăciuni de dimineța și de séra, la sfânta Liturgie, la taina mărturisirei, precum și la alte multe rugăciuni folositóre 56 la număr pe 255 pagini, format octav mie.

Acésta carte de rugăciuni artistic legată este prima la Români, cari până acuma se inchinau din cărți subred legate și ordinare. Acuma nu trebuie să stăm în privința acésta mai prejos de cărțile de rugăciune ale celorlalte naționalități. Prin cartea de rugăciune „Lauda lui Dumneșeu“ s'a făcut Românilor un însemnat serviciu, căci ea este o carte de rugăciune frumoasă și se poate căpeta în diferite legături dela mai simple până la mai luxóse și tóte în preț fórt moderat.

Prețul lor este:

Legătură trainică négră și aurită cu séu fără chip sfânt	—90	Imit. de fildes cu catifea și inchietőre	2.65
Imit. de fildes în alb séu negru	1.60	" " " cu catifea și podóbă mai mare	3.10
" " " cu incheietóre	1.80		
" " " cu cadriu argintat și inchietőre	2.10		

Tot asemenea atragem atențiunea publicului asupra „Cartei de rugăciune“ întocmita de protopresbiterul Calistrat Coca cu aprobarea consistorului episcopesc ortodox-oriental din Cernăuți, care carte format mic octav, cuprinzând asemenea tóte rugăciunile nóstre folositóre ar fi cea mai potrivită carte de rugăciune pentru toți școlarii.

Prețul acestei cărți:

În pânză négră	cor. 1.—
" " " ceva mai luxóasă	cor. 1.20
" " " format ceva mai mare	cor. 1.40

Tóte acestea se pot procura prin Tipografia și Librăria A. Mureșianu, Brașov, unde au să se adreseze și vëndătorii.

Imprumut hipotecar.

dela cassa de păstrare generală din Sibiu.
(Allgemeine Sparkassa.)

Cassa generală de păstrare din Sibiu acordă imprumuturi hipotecare pe lângă replătire de anulăți de $\frac{1}{2}$ an (capital și interese laolaltă) cu următoarele condițiuni:

- A. 5 $\frac{1}{4}$ % interese** la imprumutul minimal de 20.000 coroane:
a) la replătirea în 41 ani
în 82 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 29.60 pentru fie-care 1000 coroane,
b) la replătirea în 35 ani
în 70 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 31.08 pentru fie-care 1000 coroane.
B. 5 $\frac{1}{2}$ % interese la imprumutul minimal de 10.000 coroane:
a) la replătirea în 44 $\frac{1}{2}$ ani
în 89 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 30.01 pentru fie-care 1000 coroane,
b) la replătirea în 27 $\frac{1}{2}$ ani
în 55 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 35.07 pentru fie-care 1000 coroane.
C. 5 $\frac{3}{4}$ % interese la imprumutul minimal de 3000 coroane:
a) la replătirea în 40 ani
în 80 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 31.84 pentru fie-care 1000 coroane,
b) la replătirea în 25 ani
în 50 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 37.47 pentru fie-care 1000 coroane,
c) la replătirea în 10 ani
în 20 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 65.05 pentru fie-care 1000 coroane.
D. 6% interese la imprumutul minimal de 1000 coroane:
a) la replătirea în 32 ani
în 64 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 34.98 pentru fie-care 1000 coroane,
b) la replătirea în 23 ani
în 46 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 39.81 pentru fie-care 1000 coroane,
c) la replătirea în 18 ani
în 36 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 45.05 pentru fie-care 1000 coroane,
d) la replătirea în 15 ani
în 30 rate de $\frac{1}{2}$ an cu K. 50.09 pentru fie-care 1000 coroane.

Imprumuturile se plătesc — afară de subtragero de 1% proviziune odată pentru totdeauna — în suma întreagă.

Rugări pentru imprumuturi mijlocește Agentura Principală a Băncii Gen. M. de Asigurare „Transilvania” în Brașov Strada Mihael Weiss nr. 24.

3-12.2801.

Institut indigen!

Banca de asigurare

„TRANSILVANIA“

SIBIU, Strada Cismădiei nr. 5.

Fondată la 1868.

Edificiile proprii.

Primesce în condițiuni favorabile:

- asigurări contra focului și exploziunilor,
- asigurări de viață și de rente viagere,
- asigurări contra furtului prin spargere,
- asigurări de accidente și de sticlă.

Valori asigurate 105 milioane corone.

Despăgubiri prestate 7 milioane corone.

Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.

Informațiuni dela Direcțiune în Sibiu și prin agenturile principale din Arad, Bistrița, Brașov, Cluj, cum și prin subagenții din toate comunele mai mari.

În 6 zile

la

AMERICA.

Transport de persoane

în

CANADA și ARGENTINA.

— Cereți clarificări. —

E de ajuns carte postală.

Răspundem românește.

FALK et Comp.

Secția românească.

Hamburg.

Strada Raboissen Nr. 30.

La esposițiile igienice din Cairo în anul 1895 și în Londra la anul 1896 a fost premiat **SPIRTUL REUMA** a lui Vidder cu diploma de onoare și cu medalie de aur. Probat de capacități medicale și întrebuințat cu succes în spitale

SPIRTUL-REUMA
și FLUID de PUTERE,

are efect sigur la toate părțile corpului și anume: contra reumatismului durere de nervi, șoldină, ischiasă, asthmă ș. a. În multe cazuri efectul este atât de mare, că după o fricțiune încetează durerile.

Dureri de dinți și cap vindecă în 5 minute

Prețul unei sticle cu instrucție 1 coroață, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.

Depou principal în Budapesta:

la farmacia d-lui **Josif Török**

Király-utca nr. 12 și Andrássy körút nr. 26, și la d-l Dr. **A. Egger**, Váci körút 17. asemenea în toate farmaciile din provincie, precum și la proprietarul

WIDDER GYULA

farmacist în Sátoralya-Ujhely.

Comandă din provincie se efectuează prompt.

Depou în Brașov: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekelius, Franz Kelemen, Friedrich Stenner, Ed. Kugler. 6-20,2719.

De vânzare!

În Scheiu, Strada Năsipului de jos Nr. 1 este de vânzare din mână liberă o casă de locuit cu grădină mare frumoasă într'un complex sau parcelat. A să adresa la cancelaria avocatului

Dr. ADOLF MANDL,

Târgul Grăului Nr. 9.

2754,1-3.

Subscriși maștrii de lemnari brașoveni s'au unit între oaltă prin contract, ca de aici înainte numai cu aceea condițiune să mai întreprindă lucrări, dacă cel ce voiește să edifice se obligă, ca suma edificării să nu i-o plătească întreprinzătorului de edificare, ca până acuma, ci direct maștrului de lemnărit.

Imecs András,
Fazakas Gyula,
Simon János,
Gusbeth G. Johann,
Gusbeth Johann,
Gusbeth Martin,

Brendörfer Johann,
Gusbeth Martin,
Stenner Johann,
Eiven Karl,
Fink Friedrich,
Gusbeth Christian.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Co.

DISTILLERIE FRANÇAISE. PROMONTOR.

Se capătă pretatindenea.

Representanța generală Ruda & Blechmann Budapest.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădit cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a putea executa ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE
pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese,
Circulare, Scrisori,
Couverte, în toată mărimca.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI
și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurol tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.